

DET TEOLOGISKE
MENIGHETSAKULTET

Kristne aktører i norsk populærmusikk

To kristne artisters møte med norsk sekulær populærmusikk

Andreas Emil Hjertaker

Veileder

Professor Liv Ingeborg Lied

*Masteroppgaven er gjennomført som ledd i utdanningen ved
Det teologiske Menighetsfakultet og er godkjent som del av denne utdanningen*

Det teologiske Menighetsfakultet, 2015, Vår
AVH5050: Avhandling Lektorprogram i RLE/Religion, etikk og samfunnsfag (30 ECTS)
Studieprogram: Master i RLE/Religion, etikk og samfunnsfag

Forord	5
Introduksjon	6
Problemstilling	6
Presentasjon av oppgaven	6
Metode og materiale	7
Semistrukturert intervju	7
Valg av intervjuobjekter	8
Fordeler og utfordringer ved å være bekjent av intervjuobjektene	10
Materiale	11
Presentasjon av kapitler i oppgaven	12
Begrepsavklaringer, tidligere forskning, og teoretiske perspektiver	14
Populærkultur og populærmusikk	14
Sekulær populærmusikk	16
"Kristen" i biter og deler?	19
Bakgrunn	21
Salvation Street på Lydverket	21
Refleksjon	24
Extol - mellom himmel og helvete	26
Band med kristen tilhørighet/identitet	28
Kristne artister i norsk populærmusikk	32
Intervju	32
Analyse	34
Oppsummering	37
Mediefremstillinger av kristne artister	38
Intervju	38
Analyse	40
Oppsummering	43
Belastning eller ressurs	44
Hierarki/kulhetsgrad mellom religionene	44
Intervju	45
Analyse	46
Sosiale omkostninger	49
Intervju	49
Analyse	52
Oppsummering	55

Konklusjon	56
Litteraturliste	58
Faglitteratur	58
Andre kilder	59

Forord

I flere år har jeg vært aktiv musiker, som medlem av to norske band. Jeg har turnert Norge rundt flere ganger, sluppet tre album, vært spillelistet på flere norske radiostasjoner samt gjort mindre turnéer i Kina og England. I det ene bandet har jeg hatt en rolle som bassist, og i det andre som vokalist, gitarist og låtskriver. Begge bandene har hatt medlemmer med et kristent livssyn, og bandene har hatt forskjellig måte å manøvrere i det sekulære musikkmarkedet på. Som musiker gjennom mange år har jeg møtt og blitt kjent med en mengde andre musikere med forskjellig livssyn. Med en naturlig, om ikke medfødt, fascinasjon for mennesket og menneskets væremåte i ulike situasjoner, har jeg ofte sett på verden rundt meg og følgelig også musikkbransjen og de musikerene jeg har møtt med antropologiske briller, av ren fascinasjon over menneskets væremåte og oppførsel i gitte situasjoner. Jeg fant det da ganske naturlig å skulle skrive om både musikkbransjen og menneskene i den, og ettersom begge bandene jeg har spilt rundt med har hatt medlemmer med kristen tro, falt det naturlig å gjøre dette med fokus på kristne artister. Jeg har gått et år på en privat kristen videregående skole i USA, hvor det var et tilsynelatende kraftig skille mellom kristen musikk og det kristne musikkmarkedet, og det tilsvarende sekulære. Et inntrykk jeg sitter igjen med fra mine tidlige dager som musiker, er at det var et liknende skille i Norge for ti år siden også, selv om det var i en veldig mye mindre grad, som ikke synes å gjøre seg like gjeldende nå. Et aspekt ved denne oppgaven vil da også være å få et bilde av om dette var en større realitet for ti år siden enn hva det er i dag.

Introduksjon

Problemstilling

Oppgavens problemstilling er *"Hvordan er det å være en kristen aktør i norsk sekulær populærmusikk, og hva sier dette om forholdet mellom religion og populærmusikk i Norge i dag?"*

En underproblemstilling er: *"Har det skjedd en forandring de siste ti år?"*

Med utgangspunkt i disse problemstillingene vil jeg se nærmere på hvordan to kristne artister i Norge i dag ser på sin tilværelse som nettopp kristen i et sekulært marked. Jeg mener disse problemstillingene er ved sakens kjerne i henhold til hva jeg ønsker svar på i denne oppgaven, og at den derfor er et godt utgangspunkt å jobbe videre med i de intervjuene og den teori jeg fester til oppgaven.

Presentasjon av oppgaven

Min intensjon med denne oppgaven er, som problemstillingene viser, å få en bedre forståelse av hvordan det er å være en kristen artist innen norsk sekulær populærmusikk, samt danne et bilde av endringer de siste ti år basert på informantenes opplevelse av endringer. Temaet for oppgaven er interessant fordi det har vært forandringer ellers i samfunnet de siste ti år, og det er derfor rimelig å anta at det har vært forandringer innen musikkbransjen også, og mitt inntrykk er at dette er et område det ikke er blitt gjort noe særlig forskning på når det kommer til hvordan kristne artister oppfatter situasjonen. Religion viser seg på flere måter i samfunnet forøvrig, og ofte som biter og deler, gjerne uten at hele den religiøse pakken er involvert, dette være seg gjennom symboler i reklame, på klær eller religiøse artefakter til innredning. At man tilhører en religion, eller blir forbundet med en religion, betyr ikke nødvendigvis det samme nå som det gjorde før. I den sammenheng er det interessant å se på moderne kristne artisters forhold til sin egen forståelse av hvordan deres tro og religiøse tilknytning påvirker deres liv og karriere, samt hvordan deres liv og karriere påvirker deres tro og religiøse forståelse. I hovedsak vil jeg som nevnt se på hvordan to kristne artister forholder seg til kristendommen i møte med norsk sekulær populærmusikk, men jeg vil også gjøre dette med et blikk på hvilken oppfatning av selve religionen de

har, ut i fra Geir Afdals definisjon av religion som biter og deler, som jeg vil gå tydeligere inn på og redegjøre for senere i dette kapitlet. For å komme frem til svar på disse områdene har jeg valgt å intervju to kristne artister som har gjort seg gjeldende i norsk sekulær populærmusikk de siste årene, samt sett på et innslag fra Lydverket fra 2003, og en dokumentar om et kristent black metal band som gikk på NRK2 i desember 2014. Disse innslagene er da ment å danne et bakteppe for oppgavens relevans, og intervjuobjektene gir oppgaven gyldighet som et casestudie av dagens situasjon.

Metode og materiale

Semistrukturert intervju

Som metode for oppgaven har jeg funnet det mest formålstjenelig å benytte kvalitativ metode, nærmere bestemt semistrukturert intervju. Ettersom oppgavens mål er å finne ut av hvordan det er å være en kristen aktør innen sekulær norsk populærmusikk og om det har vært noen endringer de siste ti årene, falt det seg naturlig å benytte semistrukturert intervju. Etter å ha vært inne på tanken om å gjøre en større undersøkelse med en mengde artister ved hjelp av spørreskjema, eller strukturert intervju, kom jeg frem til at det ville være mer nærliggende å benytte seg av semistrukturerte intervjuer, og kun fokusere på et par artister. Strukturert intervju vil kunne være for bindende, og ikke gi rom for intervjuobjektens egne refleksjoner, som kan vise seg å være verdifulle for undersøkelsen. Ustrukturert intervju på sin side vil kunne bli for løst og være vanskelig å holde innenfor de tema som er av interesse. Ved å anvende semistrukturert intervju, vil det være enklere å holde seg innen de forhåndsbestemte temaene, men fortsatt gi intervjuobjektet mulighet og rom for å komme med refleksjon rundt spørsmålene. Som Bryman skriver: "In qualitative interviewing, 'rambling' on or going off at tangents is often encouraged—it gives insight into what the interviewee sees as relevant and important; in quantitative research, it is usually regarded as a nuisance and discouraged."¹ Basert på fremgangsmåten og hensikten med intervjuene, kan metoden falle under den kvalitative metoden Holter og Kalleberg omtaler som respondent-intervjuing, som "brukes når man er opptatt av å finne fram til personlige følelser, oppfatninger og hensikter hos den som intervjues. (...)

---

¹ Bryman, 2012:470.

Her er det personen det fokuseres på, ikke de institusjonaliserte normer han er bærer av."² Som i Holter og Kallebergs presentasjon av denne metoden, er jeg interessert i intervjuobjektene egne tanker, oppfatninger og formeninger rundt temaet kristne artister i norsk populærmusikk, fremfor deres personlige tro, teologiske meninger eller moral.

I arbeidet med å utforme spørsmålene til det semistrukturerte intervjuet benyttet jeg meg av Johannessens³ eksempler på intervjuguide og generelle informasjon rund utforming av semistrukturerte intervjuer, deler av kapittel 20 i Alan Brymans *Social research methods*, samt egne notater fra forelesninger i metodefaget ved Menighetsfakultetet. Jeg lagde da en intervjuguide med hovedspørsmål rundt de temaene jeg ønsket svar på, med underspørsmål til hvert av disse overordnede spørsmålene for å få informantene til å utdype nærmere.

Fremgangsmåten jeg vil benytte meg av for å komme frem til et svar, blir gjennom å ta for meg et undertema i hvert kapittel, hvor jeg gjennomgår relevante funn fra intervjuene før disse blir analysert i en analysedel, så oppsummert avslutningsvis i hvert kapittel. Jeg har funnet det formålstjenelig og mest oversiktlig å legge opp oppgavens utforming på denne måten, da dette gjør det lettere å dele problemstillingen opp i flere underliggende deler, vise funnene fra disse på en oversiktlig måte, for så å komme med en generell konkluderende avslutning i siste kapittel, hvor jeg da sammenfatter funnene i de foregående kapitlene.

Valg av intervjuobjekter

For å få ett innblikk i hvordan en kristen artist har manøvrert seg i, og forholdt seg til norsk populærmusikk, er det vesentlig at de valgte intervjuobjektene er artister som er eller har vært relevant i norsk populærmusikk de siste ti årene. Jeg vil i det følgende legge frem tre kriterier som legges til grunn for hvilke intervjuobjekter som er blitt valgt.

Det første kriteriet er at artisten må være, eller ha vært uttalt kristen i den perioden han er eller var gjeldende som aktør innen norsk populærmusikk. Det er vesentlig for

---

² Holter og Kalleberg, 1990:25.

³ Johannessen, 2010:140-141.

oppgaven at intervjuobjektet er del av den gruppen jeg ønsker å forske på, altså kristne artister. Det må ha kommet tydelig frem i media at artisten er kristen, ikke bare av kultur, men av religiøs personlig overbevisning. Jeg vil definere hva jeg legger i begrepet "kristen" i denne oppgaven i neste kapittel. Det andre kriteriet er at artisten må være norsk. En betydelig mengde av de mest fremtredende artistene på norsk radio i dag er utenlandske artister, særlig fra USA. Disse internasjonale popstjernene er toneangivende for hva som definerer dagens populærmusikk, men er av liten interesse hvis man vil vite hvordan det er å være en religiøs artist i den norske musikkbransjen. Oppgavens problemstilling er ute etter å finne ut av hvordan det er å være en kristen artist innen norsk sekulær populærmusikk, og for å få en forståelse av dette er det derfor vesentlig for oppgavens gyldighet at artisten er norsk, opererer i Norge, gjør intervjuer med norsk media på norsk og har det norske markedet som sitt primærnedslagsfelt. Det tredje kriteriet er at artisten må være eller ha vært aktuell i norsk sekulær populærmusikk. For å ta pulsen på hvordan det er å være religiøs artist i Norge i dag, er det vesentlig at det er en artist som er i vinden nå, og som opplever hvordan det å være i rampelyset nå. Begge intervjuobjektene i denne oppgaven er aktuelle med ny musikk, har spilt konserter aktivt i Norge, blitt spilt på nasjonal radio, samt blitt intervjuet av norske toneangivende medier innen populærmusikk i 2014.

Til å innhente relevant og oppdatert data som gir et bilde av hvordan det er å være en kristen artist i norsk populærmusikk, har jeg valgt to intervjuobjekt som på hvert sitt vis har eller har hatt en fremtredende rolle innen norsk populærmusikk. Jeg har anonymisert begge intervjuobjektene gjennom transkriberingsprosessen. Den ene artisten har jeg valgt å kalle "Ole", og han er en utøvende artist, som har gjort seg gjeldende i norsk populærmusikk de siste fire år. Han har vært spillelistet på NRK P3 med flere låter, spilt på en mengde festivaler og blitt intervjuet av alt fra mindre musikkblogger til de største norske avisene. Han har vært tydelig på sin kristne tro og identitet hele tiden, og er derfor relevant for min oppgave.

Den andre artisten jeg har intervjuet har jeg valgt å kalle "Rolf". Han var mer relevant på starten av 2000-tallet, med listinger på NRK P3, store festivaljobber, avisoppslag i de store norske avisene, samt at bandet hans vant en større musikkpris i Norge. Han har gjennom bandet fremstått som kristne i media ved flere anledninger. Han er fortsatt aktuell med bandet han spiller i og fyller de ovenfornevnte kriteriene, hvilket gjør at han

er relevant både for å få et blikk av musikkmiljøet på tidlig 2000-tallet i Norge, så vel som tanker rundt forandringer i miljøet.

Fordeler og utfordringer ved å være bekjent av intervjuobjektene

Da begge intervjuobjektene er bekjente av meg påvirker det intervjuprosessen til en viss grad på flere områder av gjennomførelsen av intervjuene. Det gir blant annet noen positive utslag, som jeg først vil gå igjennom før jeg tar for meg noen negative måter det kan gi utslag på intervjuene.

En klar fordel ved å ha bekjentskap til intervjuobjektene er at man lettere har tilgang til nettopp relevante intervjuobjekter. Å skulle forske på et miljø man ikke kjenner til byr antakelig på noen utfordringer med tanke på hvem man skal intervjuer, hvordan man får tak i de man skal intervjuer, samt om de i det hele tatt er villig til å la seg intervjuer. Ved at jeg har bekjenskaper i miljøet jeg er interessert i å forske på, gir det meg mindre utfordringer med å komme i kontakt med villige informanter. Begge artistene jeg har intervjuet svarte ja med en gang, samt jeg visste hvem jeg skulle spørre for å få relevant empiri til min oppgave.

Jeg kan få informasjon som andre muligens ikke ville fått. Da intervjuobjektene er bekjente av meg, og har vært i samme miljø over lengre tid, bidrar det til en mer avslappet atmosfære rundt intervjusituasjonen. Det er en gjensidig respekt, samt begge intervjuobjektene har stolt på at jeg vil anonymisere dem som lovet, og ikke misbruke noe av den informasjonen de gir meg. Dette gjør at jeg potensielt kan få tak i mer og kanskje grundigere informasjon gjennom intervjuene enn hva en totalt ukjent person ville fått. Ved at det er en avslappet atmosfære rundt intervjusituasjonen kan også bidra til at informantene åpner seg mer.

En utfordring er graden av alvor under intervjuet. Ved at jeg er en bekjent av intervjuobjektene fra før, og har kjent dem i en rekke år samt av og til tilbringer tid med dem, gjorde det at det ble litt vanskelig å komme inn i en intervjumodus preget av seriøsitet. Ved begge intervjuene måtte vi småsnakke litt, og bli ferdig med den hverdagslige praten før vi kunne gå igang med intervjuene, som gjorde at det ble en litt merkelig og brå overgang til selve intervjuet. Den ene artisten jeg intervjuet uttrykte

også under intervjuet at han ble overrasket over hvor seriøst det var. Det ble også noen få tilfeller av kommentarer som ikke var relevant for intervjuet underveis.

Det kan være en utfordring å ha felles referanserammer. Et par ganger under intervjuene responderte intervjuobjektene på enten en språkform eller ved en gestikulering som gjør at jeg, som bekjent av informanten og med innsidekunnskap om miljøet, forstår hva som menes uten at dette kommer veldig tydelig frem for en eventuell utenforstående som skulle lese transkripsjonen eller høre selve intervjuet. Da dette hendte underveis i intervjuene tenkte jeg ikke noe mer over det, ettersom jeg selvfølgelig hadde fått med meg poenget, og fortsatte intervjuet. Informantene sa ved et par anledninger også ting som "du vet" eller liknende som refererte til ting vi hadde felles referanseramme til å vite hva det ble referert til, men som også kan fremstå uvisst for en eventuell leser uten dette samme referansegrunnlaget.

De positive sidene ved å være bekjent av informantene i et semistrukturert intervju slik jeg har gjennomført, synes å veie tyngre enn de negative. Utfordringene gav ikke noe særlig utslag i negativ forstand, og utfordringen ved å ha felles referanserammer kunne også til tider være en positiv ting, da informantene kanskje ikke var helt sikker på hvordan de skulle ordlegge seg eller utdype videre, men jeg fortsatt var klar på hva de mente eller hvor de ville med poenget sitt. Dette kommer nok ikke tydelig frem i transkripsjonen eller i selve lydopptaket av intervjuene, men da det er jeg som jobber med disse intervjuene for å sette de inn i en større sammenheng er ikke dette noe særlig problem. Det eneste som kunne være en utfordring av noen særlig grad var dette med graden av alvor under intervjuet. Med dette i bakhodet kommer det frem ganske tydelig at de positive sidene veier tyngre. Det at jeg har tilgang til helt relevante informanter, og ikke hadde noe problemer med å få tak i disse, gjør at jobben med å innhente data gikk veldig lett og fort. Ved å være bekjent av informantene er sjansen større for at de åpner seg mer for meg enn en totalt ukjen som nevnt tidligere, hvilket er en fordel for å hente relevant data, og gjerne ikke bare glattpolerte "korrekte" svar, men heller få mer utdypende og personlige svar.

Materiale

Hovedmaterialet som ligger til grunn for funnene i denne oppgaven er intervjumateriale fra to kristne artister. Artistene er blitt intervjuet muntlig hver for seg på to ulike

tidspunkt og i nøytrale omgivelser. Intervjuene er siden blitt transkribert. Spørsmålene til intervjuene er de samme, og er laget med tanke på problemstilling og underproblemstillinger i oppgaven, og dermed utformet for å få best mulig materiale til å kunne komme frem med en plausibel konklusjon.

Et støtte-materiale, som også fungerer som bakgrunn til hvordan noen av spørsmålene i intervjukjemaet er blitt utformet, er medietmateriale. For det første et innslag fra Lydverket i 2004. Dette innslaget handler om skillet mellom kristen og sekulær musikk i Norge, og i innslaget viser blant annet et intervju med det kristne bandet Salvation Street. Det andre mediemateriale som er blitt brukt for å forsterke og understreke at det er og har vært et antatt skille mellom kristen og sekulær musikk i Norge, er en dokumentar om det kristne black metal bandet Extol, som ble vist på NRK2 i 2014.

Presentasjon av kapitler i oppgaven

Kapittel 3 i oppgaven heter "Begrepsavklaringer, tidligere forskning, og teoretiske perspektiver", og legger et grunnlag og et teoretisk bakteppe for forståelsen av oppgaven. Vesentlige begreper blir gått igjennom, samt det blir sett på noe tidligere forskning og relevante teoretiske perspektiver rundt temaet i oppgaven.

Kapittel 4 i oppgaven heter "Bakgrunn", og har som formål å gi et bilde av både hvordan forholdet mellom kristen og sekulær musikk i Norge har vært, samt vise hvorfor det er interessant å gjøre forskning på dette temaet. To av underkapitlene presenterer vesentlig støttemateriale som er blitt benyttet i oppgaven, og gir ett innblikk i to kristne band sitt møte med sekulær norsk musikk, i hver sine sjangre.

Kapittel 5, "Kristen artist i norsk populærmusikk", tar for seg hvordan to kristne artister selv oppfatter hvordan det er å være en kristen aktør i et sekulært marked, med et fokus på endringer siste ti år. Her presenteres vesentlig materiale i form av intervju med disse artistene, en analyse av deres svar, samt en oppsummering.

Kapittel 6, "Mediefremstillinger av kristne artister", tar for seg hvordan de to kristne artistene har fremstått i media, hvordan de har forholdt seg til kristendommen i møte

med media, samt hvordan de selv har brukt media for å få oppmerksomhet. Dette blir da gjort ved en gjennomgang av intervjuene, med analyse og en oppsummering.

Kapittel 7, "Belastning eller ressurs", omhandler de to kristne artistenes opplevelse av troen sin i møtet med den sekulære musikkbransjen. Temaet er delt i to undertema, hvor det ene tar for seg hvorvidt informantene opplever at det er et hierarki eller en "kulhetsgrad" mellom religionene innen den sekulære populærmusikken i Norge, mens det andre tar for seg hvilke sosiale omkostninger det har for artistene å være uttalt kristne og om det har noen negative konsekvenser. De to underkapitlet blir snalysert hver for seg, mens oppsummeringen tar for seg hele kapitlet.

Kapittel 8 er konklusjonen av oppgaven, hvor de funnene som er gjort blir lagt sammen til en konklusjon som svarer på problemstillingene.

Til sist kommer referanser, som inneholder den litteraturen og det materialet som har blitt benyttet i arbeidet med denne oppgaven.

Begrepsavklaringer, tidligere forskning, og teoretiske perspektiver

Oppgavens problemstilling krever redegjøring av noen vesentlige begreper, og i det følgende vil jeg avklare eller definere disse begrepene.

Populærkultur og populærmusikk

Da oppgaven blant annet går ut på å finne ut av hvordan det er å befinne seg i krysningspunktet mellom kristendom og norsk sekulær populærmusikk, er det vesentlig å gi en definisjon av begrepet "populærmusikk" så vell som "populærkultur", og jeg ser det som hensiktsmessig å gå veien dit via begrepene "kultur" og "massekultur".

I Følge Gordon Lynch er kultur et begrep brukt for å angi en spesifikk måte å leve på for en spesifikk menneskegruppe i en gitt periode i historien.⁴ Begge artistene jeg har intervjuet til denne oppgaven har bakgrunn i en kristen kultur, og i en gitt tidsperiode. Begrepet kultur refererer også til artefakter, kunst, historier og andre produkter som forbindes med den gitte menneskegruppen som beskrevet over. Musikk inngår altså også i dette, og er noe av det som gir substans og stil til den gitte kulturen. Lynch refererer til Raymond Williams, som viser til kultur som en "structure of feeling", eller følelsestruktur, hvor kultur er noe som informerer om måten den gitte menneskegruppen ser og opplever verden, selv om de ikke selv bevisst gjenkjenner dets kollektive påvirkning.⁵ Kultur er altså et begrep brukt for å definere både en tid, et sted og menneskene som lever der, samt de artefaktene som forsterker følelsen av å leve på den tiden, det stedet og med det kollektivet mennesker som også lever der. Dette tilsier at all kultur er i konstant forandring og utvikling. Lynch definerer begrepet massekultur som et begrep som uthever det profittbaserte motivet som leder produksjonen av visse produkter som blir gjort tilgjengelig for kommersielt salg. Begrepet refererer både til disse masseproduserte produktene så vell som forbrukernes krav om produktene, som igjen rettferdiggjør massiv produksjon og

---

⁴ Lynch, 2007:8.

⁵ Lynch, 2007:8.

spredning av produktene.⁶ Begrepet populærkultur refererer i følge Lynch vanligvis til til de kommersielt produserte artiklene som forbindes med massemedia, livsstilsvalg og fritid som mennesker er forbrukere av.⁷ Artikler han nevner i den forbindelse er alt fra litteratur, musikk og film, til reklame, videospill, sport, kjendiser, iPod og ting på YouTube. Det kan også inkludere det man kan omtale som høykultur, altså kunst, teater, musikalske arrangementer og museum om det er designet for populærforbruk. Lynch oppsummerer ved hjelp av Bourdieu at populærkultur til å være hva som helst som med hell kan bli solgt til forbrukerne som respons på deres ønske om en måte å identifisere seg selv med noen mennesker, idéer, bevegelser og for å skille seg fra andre.⁸ Wikipedia beskriver populærkultur som helheten av idéer, perspektiver, holdninger, memer, bilder og andre fenomen som er innenfor hovedstrømmen av en gitt kultur, da spesielt den vestlige. Populærkultur blir da en type sammenslåing av kultur og massekultur, eller en forlengelse av massekultur, hvor visse idéer, produkter og så videre møter stor etterspørsel hos forbrukerne, og blir presentert i stor grad gjennom massemediene.

Endsjø og Lied nevner i sin bok "Det folk vil ha, Religion og populærkultur" tre aspekter som er typisk ved populærkulturen, som de ser på som vesentlig.⁹ Det første aspektet er at populærkulturen har en kommersiell side. Populærlulturelle fenomener, symboler og uttrykk blir massemediert og solgt i store kvanta, gjerne med et bakenforliggende ønske om profitt. Det er altså ikke kunstnerisk utøvelse som innen musikken blir først vektlagt, men heller at musikken passer inn i det masseproduserte uttrykket man vil formidle, og som man vet selger godt til de store massene. Det andre aspektet er at populærkulturen oppfattes som "ny" til en hver tid. Populærlulturelle uttrykk kan oppfattes å komme nærmest over natten, vare kort og bli gjenfødt i en ny innpakning, men helle tiden vil den oppfattes som nyprodusert, uten historie og tradisjon, selv om, som Ensjø og Lied hevder, den har det ved nærmere ettersyn.¹⁰ Her kan man eksempelvis vise til det musikalske fenomenet "one hit wonder", som innebærer at et band fikk enormt gjennomslag med én låt, men som ikke klarte å følge opp suksessen,

---

⁶ Lynch, 2007:8.

⁷ Lynch, 2007:8.

⁸ Lynch, 2007:9.

⁹ Ensjø og Lied, 2011:16-17.

¹⁰ Ensjø og Lied, 2011:17.

og forsvant dermed vekk fra populærkulturens pidestal og rampelyset. Musikalsk må artister som vil gjøre seg gjeldende i nuet hele tiden prøve å være oppdatert på hvilke musikalske strømninger som er populære. Det tredje aspektet er at populærkulturen er "global", som Endsjø og Lied kaller det.¹¹ Uttrykket innebærer at populærkulturen er global, men blir gjenskapt lokalt. Altså større konsepter og strømninger, dukker opp i lille Norge med en norsk klang, som føles orginalt og særnorsk, mens det egentlig er et konsept som blir reproduisert i flere land, skreddersydd og tilpasset det enkelte landet.

Populærmusikk vil da følgelig være det musikalske uttrykket til populærkulturen. Altså masseprodusert, massemediert, globalisert, nyfølt og komersiell musikk, laget for å ha et stort nedslagsfelt. Store norske leksikon definerer populærmusikk kort og enkelt til "generell betegnelse på musikk med bred folkelig appell"¹² hvilket viser at populærmusikk er musikk som passer til definisjonen av populærkultur. Populærmusikk må også kunne sies å definere seg selv i sin ordlyd.

Sekulær populærmusikk

Opgavens problemstilling omhandler kristne artister og musikere som befinner seg innen sekulær norsk populærmusikk. Den legger altså til grunn en forståelse av norsk populærmusikk som sekulær, hvilket gjør det nødvendig å kunne vise til at norsk populærmusikk faktisk kan kalles sekulær. Det viser seg vanskelig å oppdrive teori som går direkte på det norske populærmusikkmarkedet, så jeg vil derfor se på tilstanden i Norge hva sekularisering i samfunnet generelt angår, da det ikke er urimelig å anta at populærmusikken og populærkulturen i et samfunn vil gjenspeile de hovedstrømninger og holdninger samfunnet har for øvrig.

I sin bok *Religion i dagens Norge* tar blant andre Pål Ketil Botvar for seg religionens rolle i dagens norske samfunn, og tema som hvordan sekulariseringsteorier holder vann. Botvar hevder at særlig én sekulariseringsteori blir akseptert av de fleste forskere, og det er da snakk om teorien om at religion løsrives fra andre sektorer i samfunnet, der i blant kunst og kultur.¹³ Denne teorien innebærer at de forskjellige

---

¹¹ Endsjø og Lied, 2011:17.

¹² <https://snl.no/populærmusikk> (Sett 03.12.2014).

¹³ Botvar og Schmidt, 2010:12.

sektorene i samfunnet blir mer spesialiserte, autonome og altså mindre avhengige av hverandre, som igjen gjør at religion får mindre innflytelse over flere sektorer, og dermed på sett og vis blir låst til sin egen sektor. Kunst og kultur har vært tett knyttet til religion opp igjennom historien, men om vi skal ta for oss denne teorien, er det da snakk om at det har vært, eller foregår, en differensiering som gjør at kunsten og religionen ikke er like tett knyttet sammen som den historisk sett har vært. Altså er det rimelig å anta at norsk musikk og populærmusikk, som en del av kunsten, blir mer autonom og ikke under like stor påvirkning av kirken og kristendommen som tidligere, og følgelig mer sekulær. Her er de store linjene på samfunnsnivå. Botvar nevner at nyere moderniseringsteorier ser på hvordan denne differensieringsteorien ikke bare foregår på samfunnsnivå, men også på individnivå parallelt. Ved at denne differensieringen også foregår på individnivå, innebærer det at "individenes liv blir oppsplittet i ulike områder som har lite med hverandre å gjøre."¹⁴ En følge av dette blir at det forholdet og de holdninger man har til religion ikke har mye å si på forholdet man har til kunst eller musikk, da dette er en annen sektor. Et utfall av at religiøsiteten i et samfunn på denne måten blir mer individbasert, hevder Giddens er at det gir individet mer dybde, samt det tvinges til å ta mer autonome valg hva religion angår, da det ikke lenger er like institusjonalisert og fastsatt.¹⁵ Individet får altså potensielt større handlingsrom, som igjen kan bidra til at det tar mer selvstendige avgjørelser vedrørende hvordan det vil utøve sin tro. Dette kan sees i sammenheng med å forstå religion som internt overbevisende diskurser, som Afdal som nevnt skriver om. Religion som biter og deler og ulike praksiser som i bruk differerer på individnivå, passer godt sammen med en forståelse av at religiøsitet har blitt mer individbasert, autonomt og uten like stor påvirkning fra institusjonalisert, overført religion. Med dette mener jeg at som en konsekvens av nevnte sekulariseringsteori, har institusjoner som kirken mistet sin tradisjonelle rolle som videreformidler av antatt korrekte dogmer og sannheter (religion som autoritativ diskurs), som dermed presser individet til å velge hvilke biter og deler av religionen det tar med seg videre. Religionen blir dermed en utvikling og en stadig dialog fremfor en monologisk og konstant størrelse.

Med utgangspunkt i en longitudinell undersøkelse foretatt fra 1991 til 2008 i Norge, analyserer Botvar seg frem til at det er støtte for at sekulariseringen i Norge, basert på

---

¹⁴ Botvar og Schmidt, 2010:12.

¹⁵ Botvar og Schmidt, 2010:13.

andel ikke-troende, henger sammen med samfunnsmessige strukturelle prosesser som sentralisering og urbanisering av befolkningen, økt utdanningsnivå blant befolkningen, en fremmarsj på den politiske høyresiden (venstresidens velgere har hatt en stabil prosent ikke-troende siden 1991¹⁶) samt økt andel yrkesaktive kvinner.¹⁷ På bakgrunn av dette mener Botvar at det er grunn til å hevde at det tradisjonelle sekulariseringsperspektivet, som fokuserer på hvordan endringer og modernisering av samfunnet fører til nedgang i individuell tro, fortsatt har en viss forklaringskraft.¹⁸ Et annet funn verdt å nevne som Botvar bemerker i denne undersøkelsen, er at økningen ikke-religiøse ser ut til å se på bekostning av tidligere usikre eller med et uavklart forhold til religion, mens de som har en avklart tro synes å stå imot presset fra disse nevnte strukturelle samfunnsprosessene.¹⁹ Det er også tegn som tyder på at religiøsiteten til nordmenn er blitt mer individuell, og ikke går under de samme kategoriene eller samlebetegnelse som tidligere, som at man gjerne bruker ordet "åndelig" om seg selv, men unngår ord som "religiøsitet".²⁰ Dette kan ha med denne differensieringen som Giddens hevder forekommer på det individuelle nivå, hvor mennesket må finne nye og egne veier trosmessig, da troen og religiøsiteten ikke lenger er institusjonalisert på samme måte som tidligere. Botvar konkluderer i kapittel 1 i *Religion i dagens Norge* med at den tidligere sterke troen på sekulariseringsteori er svekket, da religion beviselig ikke har forsvunnet fra befolkningen som en følge av modernisering, og det er elementer fra religion til stede, om så i nye former og organiseringer enn tidligere. Sekulariseringen kan ikke forklares kun med én teori, men må gjerne kombineres med andre teorier, eksempelvis teorier innen individualisering og privatisering, for å få ett bilde av situasjonen. Sekulariseringsteori i seg selv står ikke så sterkt, og bidrar stadig i mindre grad enn før til å forklare livssynsmessige forandringer i samfunnet. Han hevder også at sekularisering og sakralisering henger sammen, da nye fenomener blir oppfattet som hellige og sakralisert.²¹

---

¹⁶ Botvar og Schmidt, 2010:19.

¹⁷ Botvar og Schmidt, 2010:20.

¹⁸ Botvar og Schmidt, 2010:23.

¹⁹ Botvar og Schmidt, 2010:21.

²⁰ Botvar og Schmidt, 2010:24.

²¹ Botvar og Schmidt, 2010:24.

I oppsummeringskapittelet i *Religion i dagens Norge* gir Ulla Schmidt en grei gjennomgang av hva de har sett på i boken, og hvilke funn de har gjort seg. Schmidt bemerker at Norge fremstår som et sekularisert samfunn på vei mot å bli ytterligere sekularisert, noe som fremkommer meget tydelig ved nedgangen i befolkningens tilknytning til den religionsformen som har vært dominerende i Norge i århundrer, den kirkelige protestantiske kristendommen.²² Hun oppsummerer det hele avslutningsvis slik:

Det er nødvendig å ta høyde for at religion i dagens Norge er et for mangesidig fenomen til at én teori alene kan beskrive den tilfredsstillende. Som vist ovenfor er både privatisering og deprivatisering, subjektivisering, deetadisjonisering og "deinstitusjonalisering" viktige teoretiske perspektiver for å forstå hva som kjennetegner religion i dagens Norge. Men selv om begrepet *sekularisering* alene er for snevert til å gi en dekkende forståelse av det mangesidige og motsetningsfylte ved religion i Norge, er det likevel flertydig nok til å fange inn noen av de mest iøynefallende og dominerende tendensene.²³

Botvar og Schmidt har tatt for seg meget relevant data når de har prøvd å finne ut av hvordan det står til med religion i Norge i dag. Undersøkelsen de bruker som empiri i flere kapitler er relativt ny, og det er rimelig å anta at denne viser tydelig hvilke tendenser som er til stede i det som kan kalles en sekulariseringsprosess.

Det norske samfunnet er altså kort oppsummert beviselig et sekulært samfunn, og dermed er det rimelig å anta at norsk populærmusikk også er sekulært, da det er et marked som styres av de populære strømningene i samfunnet, som altså er sekulært.

"Kristen" i biter og deler?

Som kristen artist i et sekulært marked vil man antakelig være i konflikt med det markedet man opererer i, da det er rimelig å anta at verdier og tradisjoner til en viss grad kan være motstridige. Geir Afdal skriver i sin bok *Religion som bevegelse* at religion blant annet kan forstås som biter og deler og ulike sosiale praksiser der disse bitene og delene blir brukt som redskaper.²⁴ Han skiller mellom to vesentlig forskjellige

---

²² Botvar og Schmidt, 2010:203.

²³ Botvar og Schmidt, 2010:204.

²⁴ Afdal, 2013.

måter å forstå religion på, da enten som autoritære diskurser, eller som internt overbevisende diskurser. Religion forstått som en autoritativ diskurs kjennetegnes av at den gitte religionen fremstår som en pakkeløsning, med et gitt og fast innhold, som man enten må godta i sin helhet eller forkaste.²⁵ Religion som autoritativ diskurs kan ikke reformuleres eller flettes sammen med noe, men kan kun overføres videre slik den allerede fremstår. Begge informantene til denne oppgaven kommer fra en kristen tradisjon der det er denne typen forståelse av religion som har vært dominerende, og det er med et antatt utgangspunkt i denne religionsforståelsen jeg har foretatt intervjuene. Den andre forståelsen Afdal skriver om, og som han lener mot, er å forstå religion som en internt overbevisende diskurs. Det er da snakk om å se religion som en samling ulike ritualer, symboler og fortellinger, som biter og deler som brukes på ulike måter, hvilket gjør at religion er noe som er i konstant bevegelse og utvikling. Som Afdal skriver; "Religion blir dermed ikke bestemt på forhånd, men undersøkt som ulike typer praksiser. Religion analyseres som dialogisk, hybrid og i bruk - som noe som skjer."²⁶

Hvis man legger Afdals nevnte definisjonen til grunn, kan det bety at en kristen artist bærer med seg sin tro eller religiøse pakke som en mengde ulike praksiser, biter og deler gjennom livet og i møte med de antatt motstridende verdiene han støter på og må ta stilling til innen sekulær norsk populærmusikk. Man kan da tenke seg at artistens kristne tro vil kunne være i en konstant forandring (i likhet med andre religiøse mennesker), og bli særlig påvirket av den bransjen artisten befinner seg i. Informantene har som nevnt bakgrunn fra kristne miljøer hvor det er mer snakk om å forstå kristendommen på et teoretisk plan som en pakkeløsning, en autoritativ diskurs, enn som en internt overbevisende diskurs, og det kan da være interessant i gjennomgangen av intervjuene å også se på hvilken av de to kategoriene artistenes religiøsitet synes å falle under.

---

²⁵ Afdal, 2013:14.

²⁶ Afdal, 2013:15.

Bakgrunn

Et utgangspunkt for oppgavens problemstilling og som også ligger til grunn for problemstillingens relevans i dag, er en rådende oppfatning av at kristendom og norsk sekulær populærmusikk er to motstridende konsepter eller størrelser. I brytningspunktet mellom disse to størrelsene finner vi en relativt liten gruppe artister og musikere som står med en fot i hver leir, og ett ønske med denne oppgaven er å finne ut av hvordan det oppleves å stå i dette oppfattede brytningspunktet.

Et annet utgangspunkt for oppgavens problemstilling, og som også er basis for underproblemstillingen, er ett innslag på Lydverket på NRK1 i 2003 der temaet kristen musikk blir tatt opp i forbindelse med et plateslipp av bandet Salvation Street. I dette innslaget får vi et lite innblikk i hvordan skillet mellom kristen og sekulær musikk i norsk populærmusikk var da. Ønsket mitt i denne forbindelse er å finne ut om det har skjedd endringer, eller om situasjonen er tilsvarende i dag.

For å vise til flere eksempler om at det er en oppfatning av at kristendom og populærmusikk er to motstridende størrelser, har jeg valgt å ta med et relativt nytt eksempel ved en dokumentar som ble vist på NRK2 i desember 2014, om det kristne black metal bandet Extol. Norge er en av verdens viktigste eksportører av musikk sjangeren black metal gjennom band som Dimmu Borgir og Satyricon, og Extol kan hevdes å være blant de største norske kristne bandene innen denne sjangeren, hvilket gir det relevans i forbindelse med denne oppgaven. Jeg vil ikke gå veldig nøye inn på denne dokumentaren i form av analyse eller drøfting, men vil gjøre rede for det som kommer frem i dokumentaren av relevans for oppgaven.

Salvation Street på Lydverket

Musikkprogrammet Lydverket på NRK1 hadde 10. desember 2003 et ti minutter langt innslag om det norske bandet Salvation Street. I dette innslaget kommer det frem en rekke interessante tema vedrørende kristne artister og norsk populærmusikk i 2003, som det er verdt å se nærmere på. Jeg vil i det følgende først kort presentere bandet Salvation Street, før jeg tar en gjennomgang av innslaget, og gjør en kort refleksjon.

Salvation Street var et band som gjorde det stort i de kristne miljøene i Norge tidlig på 2000-tallet. De spilte og var hovedattraksjonen ved flere store kristne arrangementer som blant annet Skjærgårdsfestivalen og russestevnet for kristenrussen i 2004. Da de slapp sitt album Dream Pilots i 2003 fikk de stor oppmerksomhet i norsk media også, og fikk en veldig god anmeldelse i Dagbladet blant annet, som gav albumet terningkast 5 og mye skryt.²⁷ Salvation Street prøvde aldri å oppnå "kristenberømmelse", men endte opp i den båsen, mye mulig på grunn av at artistene var kristne. I 2005 prøvde de å relansere seg selv inn i det sekulære norske musikkmarkedet som Dreampilots, blant annet med å prøve å fylle Valle Hovin²⁸ i Oslo i forbindelse albumlansering, en scene som tar flere 10-talls tusen publikumere.

Innslaget åpnet med at programlederen sa han personlig er veldig glad i ryddig og fengende popmusikk, og at han ble glad da han nylig fikk høre om bandet Salvation Street. De hadde akkurat sluppet et album, og hadde høstet gode kritikker for dette i store norske aviser. Programlederen forklarte at det på tross av gode anmeldelser var veldig få som hadde hørt om bandet, og mente det var grunn til å reflektere over hvorfor så få hadde hørt om dette bandet som han hevdet å ha snublet over ved ren flaks. Gulleiv Vee og Inge Engelsvold ble fremhevet i ett kort innslag som kjente norske musikere som har spilt med en rekke store norske artister (blant annet Morten Abel, The September When, Anne Grethe Prøys og Sigvart Dagsland), og som sammen med tredjemann, Oddi Nessa, utgjorde kjernen i Salvation Street. I intervjuet Lydverket gjore med bandet, sier Vee og Engelsvold at det er i Salvation Street de selv lager musikk, og det blir mer personlig enn når de bare er musikere for andre. De sier selv i intervjuet at de ikke er et kristent band, men at de er et personlig band som synger om det de er opptatt av, og at troen derfor kommer naturlig frem i tekstene uten at de definerer seg som et kristen band. På spørsmål fra programlederen om de kan forstå hvorfor folk kanskje setter de i bås som et kristen band, forklarer de at de forstår det, men gjør så god motstand som de kan, og forklarer igjen at de er et "band". At bandnavnet er Salvation Street er noe de reflekterer over som en ting som gjør det litt vanskelig å ikke havne i kristensjangeren. Bandet sier også at de håper det går an å være litt anerledes uten å bli satt i en bås, de ønsker å selge later til både kristne og ikke-kristne fordi tror på musikken de har å komme med.

---

²⁷ <http://www.dagbladet.no/kultur/2003/07/08/373151.html> (Sett 10.12.2014).

²⁸ <http://www.vg.no/rampelys/musikk/musikkanmeldelser/dreampilots-if-you-ever-come-down/a/288492/> (Sett 10.12.2014).

Lydverket gjorde små intervjuer med et par profilerte folk i musikkbransjen for å høre deres synspunkter på både bandet og den, fra bandets side uønskede, kristne profilen. Mads Borch Bugge som på den tiden var musikkprodusent i NRK P3, sier i intervjuet at musikalsk sett var det "grei popskuring på den norske pophimmelen"²⁹ som han sier med et lite smil, før han ser alvorlig ned og forklarer at han må innrømme at han blir ganske skeptisk når han som ateist forut er klar over at dette er "utad meget religiøs musikk."³⁰ Bugge uttrykte også at det gjennom tekstene til bandet kommer tydelig frem at Saltavion Street har en tilknytning til kristendommen. Han trodde at sammenliknet med i USA, så var nordmenn ekstremt mye mindre tolerante når artister og band trekker inn Gud i tekstene sine.

Asbjørn Slettemark som på denne tiden var redaktør i Faraojournalen blir også intervjuet, og nevnte at innen pop og rock er man vant til at kristendommen står for det konservative og det konforme, og at det er dette man skal gjøre opprør mot innen tradisjonell pop og rock. Når alt kommer til alt mente Slettemark at det er musikken som skal telle. Så lenge du lager god musikk, har det ikke noe å si om du "drikker blod til frokost eller setter deg ned for en morgenbønn, god musikk er jo god musikk."³¹

I studio fikk Lydverket besøk av Erik Hillestad fra Kirkelig Kulturverksted, som på denne tiden gir ut artister som Bjørn Eidsvåg, Maria Solheim og Oslo Gospelkor. Hillestad mente det var en skepsis til kristne artister, men i mindre og mindre grad. På 70-tallet var det et helt annet skille mente han, nærmest en egen "getto" for kristenmusikk, hvor musikken var totalt ukjent for utenforstående. På spørsmål fra programlederen om hvorfor det, som han selv oppfattet det, fantes to paralelle musikkmarkeder, et ordinært og et kristent, mente Hillestad at det var på grunn av nettverkene til de ulike musikerene og artistene. Da kristne artister og musikere har sine nettverk fra kirkelige kretser er det gjerne vanskeligere for disse å komme seg inn i et annet marked, som det sekulære. Han nevnte plateselskapet Master Music (nå Mudi) som et plateselskap som opererer innen denne kristne sfæren, og må jobbe en del ekstra for å få innpass i det sekulære markedet, og nå et større publikum. Hillestad mente at man måtte prøve å bryte ned de barrierene mellom disse markedene, da det er mye bra musikk på

---

²⁹ Mats Borch Bugge, Lydverket NRK1, 10.12.2003.

³⁰ Mats Borch Bugge, Lydverket NRK1, 10.12.2003.

³¹ Asbjørn Slettemark, Lydverket NRK1, 10.12.2003.

begge sider, og nevnte at Master Music gjerne måtte jobbe mer med å ikke bare fokusere på det åndelige eller kristelige, da liet jo handler om mer en tro. Hillestad likte at Salvation Street var et godt bandnavn for å kunne overraske og ikke bare synge om det åndelige.

Refleksjon

Fra dette innslaget er det noen hovedsaker jeg noterer meg og som er av interesse for oppgaven, om ikke et grunnlag for den som jeg i det følgende vil reflektere kort over.

Det første som er bemerkelsesverdig er at Lydverket velger å fokusere på at Salvation Street er kristne, fremfor å snakke om musikken deres. Hele det ti minutter lange innslaget omhandler troen til bandmedlemmene, og det større temaet "kristenmusikk" som et hovedtema. Om musikken er god eller dårlig nevnes knapt, og de to eller tre gangene musikken til Salvation Street nevnes, får vi ikke vite mer enn at det er bra popmusikk. Man skulle tro at i et musikkprogram som Lydverket var de interessert i å om de musikalske prosessene til bandet, hvordan det er å drive med musikk, om de får god respons og slike vanlige ting, men det musikalske er ikke hovedtema, og man skulle tro man så på et livsstilsprogram som hadde musikk som tema.

Mads Borch Bugge viser og sier ganske klart hva hans reaksjon er til musikk produsert av religiøse mennesker. Det er interessant at han som musikkprodusent (panel som bestemmer låter som spillelistes) i NRK P3, den viktigste radiostasjonen for ny norsk musikk og også en statlig radiostasjon, ikke fremstår med objektiv enn hva han gjør her. Det er rimelig å anta at en slik holdning til religiøse og kristne musikere vil påvirke hans valg i henhold til hvilke artister som blir spillelistet på P3, da han etter hans eget utsagn er skeptisk til band som Salvation Street, hvilket igjen vil kunne ha en påvirkning på tilstedeværelsen av religiøs og kristen musikk i norsk populærmusikk. På dette området viser Asbjørn Slettemark, som også har stor makt i musikk Norge, seg fra en mer objektiv side da han sier at det er musikken som betyr noe, ikke hva artistene gjør på fritiden. Dette er mer den type objektive holdning med fokus på musikken, slik man kanskje skulle forvente seg fra en maktperson innen musikkbransjen.

Hvordan Salvation Street svarer på trosrelaterte spørsmål i intervjuet er av interesse. De er lite interessert i å fremstå som et "kristenband", og gjør en mengde unvikende manøvrer for å ikke havne i den båsen under intervjuet. Som enkeltpersoner er de kristne mennesker, men de ønsker ikke at dette skal påvirke hvordan folk ser på bandet, eller hører på musikken. Det kan godt være det er for å ikke havne i den båsen musikere som Mads Borch Bugge tydelig viste at han ikke var særlig åpen for, som da vil skade karrieren til bandet. Enten de ønsker det eller ikke, så er det da sånn at det virker som om de kun er med i Lydverket nettopp fordi de er havnet i båsen "kristenband".

Det er også av interesse å notere seg Erik Hillestads refleksjoner rundt hvorfor kristne artister ikke tradisjonelt eller i 2003 er fremme i lyset som gjeldende artister innen populærmusikk i Norge. Viktige poenger er da at kristne artister har nettverket sitt innen kristne miljø, og dermed kanskje ikke når inn i sekulære populærkulturelle miljø med musikken sin. Kanskje kristne artister ikke vet hvilke kanaler man skal gå gjennom for å komme opp og frem, da det sekulære markedet er ukjent for dem. Hillestad eksemplifiserer med at et kristent band kan være kjempepopulære blant kristne og spille for utsolgte arenaer, uten at de er det minste kjent i det sekulære musikkmarkedet. Her kan det altså i 2003 være snakk om hvertfall to paralelle musikkmarkeder i Norge, et sekulært og et kristent.

Hillestad nevner også plateselskapet Master Music som en påvirkende faktor for artister som gir ut musikken sin gjennom den. Han mente de kanskje kunne blitt bedre til å ikke kun fokusere på det åndelige aspektet ved musikk for å få innpass i det sekulære markedet. Master Music (nå Mudi) gir nesten utelukkende ut kun kristen musikk, noe plateanmelderene vet. En tankerekke jeg gjør meg her, er at hvis det kommer en konvolutt (med en CD i) merket Master Music til en plateanmelder, er sjansen kanskje stor for at denne konvolutten ikke blir viet den oppmerksomheten som innholdet kanskje fortjener? Kanskje på bakgrunn av en mengde lovsangsplater og andre eksplisitt kristne artister denne plateanmelderen har fått tilsendt fra Master Music tidligere gjør at han ikke er like interessert i innholdet, som denne gang kan være et band som Saltation Street.

Extol - mellom himmel og helvete

27.12.2014 sendte NRK2 en dokumentar om det kristne, norske black metal bandet Extol³². Den ligger også tilgjengelig på nettsidene til NRK. Dokumentaren er på litt over én time, og følger bandet gjennom innspilling av et nytt album i 2012, det femte i rekken, etter at de ikke har spilt sammen på nesten 10 år. Platen denne innspillingen resulterte i ble sluppet i 2013, og de fikk mye omtale verden over, fra mindre musikkmagasin i innland og utland til Wall Street Journal, og var blant annet på Pyro på NRK P3 og gjorde et intervju med Asbjørn Slettemark. I denne dokumentaren er det mye fokus på det kristne aspektet ved bandet, og dokumentarens tittel; "Extol-mellom himmel og helvete" antyder også hvor fokuset er. Bandet kan ikke hevdes å være eller ha vært en vesentlig del av norsk populærmusikk slik det er blitt definert i denne oppgaven, men denne dokumentaren er fortsatt av interesse, da Extol har vært et godt kjent band innen musikkpresse og bransjen generelt, og har også vært nominert til Spellemannsprisen ved anledning deres albumutgivelse i 2005, samt relativt store turnéer i Europa og USA, og ikke minst på grunn av dokumentarens tema og bandets kristne tilhørighet. Medlemmer (nåværende og tidligere) i bandet har også vært betydelige kristne aktører innen norsk musikkbransje, som Emil Nikolaisen, som er kjent gjennom tidligere nevnte Silver og særlig gjennom kritikerroste Serena Maneesh³³ som har flere priser og en Spellemannsprisnominering bak seg. Ole Børud³⁴ er en av de tre gjenværende medlemmene som vi møter i dokumentaren, og han har vært en betydelig person innen kristen populærmusikk de siste 20 årene, gjennom grupper som Børudgjengen, senere Arnold B Family³⁵ som blant annet har deltatt tre ganger på Melodi Grand Prix i Norge, samt som soloartist. At denne dokumentaern blir vist på riksdekkende TV, NRK2, viser at dette bandet har hatt betydning i norsk musikk, da NRK neppe hadde vært interessert i å sende en dokumentar om et ukjent band, eventuelt et band som kun var kjent i kristne kretser. Det viser at det er noe folkelig ved bandet, noe som NRK mener kan ha interesse for nok mennesker til at de ønsker å sende dokumentaren. Jeg vil i det følgende gå igjennom noen tema som tas opp i denne dokumentaren som styrker bildet de to intervjuobjektene har gitt i de foregående kapitlene av oppgaven.

---

³² <http://no.wikipedia.org/wiki/Extol> (Sett: 03.01.2015).

³³ http://no.wikipedia.org/wiki/Serena_Maneesh (Sett: 03.01.2015).

³⁴ http://no.wikipedia.org/wiki/Ole_Børud (Sett: 03.01.2015).

³⁵ http://no.wikipedia.org/wiki/Arnold_B_Family (Sett: 03.01.2015).

Bandet startet opp i 1993, og da innen black metal sjangeren³⁶. Dette var midt i tiden med kirkebrenninger og miljøer hvor man fant satanistisk inspirerte black metal band i Norge. Sjangeren er i seg selv en undersjanger av heavy metal, men i utgangspunktet mer ekstrem og ukommersiell, noe store norske band som blant annet Satyricon³⁷ og Dimmu Borgir³⁸ har endret ved å bli store internasjonale aktører som har bidratt til å gjøre sjangeren tildels kommersiell og kjent. At eksempelvis Dimmu Borgir har spilt konsert for NRK med Kringkastingsorkesteret i Oslo Spektrum viser at dette er en sjanger som ikke er like undergrunnsbasert som den en gang var. Extol var da et av de store kristne bandene innen denne sjangeren, og gjorde seg bemerket i innland og utland, særlig nettopp siden de var kristne. Som trommeslager David Husvik sier i dokumentaren: "Det at man er kristen, er provoserende. At man prater om Jesus, det provoserer noe inn i granskauen."³⁹

Bandet forklarer at en gjenganger på konsertene deres er folk som står og viser finger, gjerne med t-skjorter med påskrifter som "drep de kristne", mest for å vise sin avsky til dette kristne elementet innen denne sjangeren. Husvik nevner blant annet en mann som satt på scenekanten gjennom en hel konsert og viste finger med begge hendene. Andre hendelser som nevnes er en bombetrussel som ble ringt inn en gang de skulle spille i Hønefoss, som medførte at en bombepatrulje fra Oslo kom for å lete gjennom konsertlokalet før de fikk spille, og en hendelse da skulle Extol spille i Helsingfors, og det møtte opp to personer med sverd, som da ikke fikk slippe inn av forståelige grunner. Dominikanermunk Pater Arnfinn Haram ble intervjuet i dokumentaren, og sier blant annet at "når noen går veldig aktivt inn mot noe, så betyr det at man på en måte er litt råket av det, litt trigget av det. Når man fokuserer på det svarte, så er det fordi man har en ambivalent tanke eller mistanke om at det er et lys." Dette er selvfølgelig ganske ekstreme tilfeller, og det er innen en sjanger som som nevnt tradisjonelt har hatt en tradisjon for å lefle med satanistiske ritualer og billedbruk, og det blir da noe litt annet enn når Ole blir omtalt dårlig av noen kolleger i en avis, men det tufter kanskje litt på den samme tanken om at disse kristne elementene prøver seg i en verden som Gud

---

³⁶ http://no.wikipedia.org/wiki/Black_metal (Sett: 03.01.2015).

³⁷ [http://no.wikipedia.org/wiki/Satyricon_\(band\)](http://no.wikipedia.org/wiki/Satyricon_(band)) (Sett: 03.01.2015).

³⁸ http://no.wikipedia.org/wiki/Dimmu_Borgir (Sett: 03.01.2015).

³⁹ EXTOL - mellom himmel og helvete, dokumentar, NRK2, 27.12.2014.

i utgangspunktet ikke har en plass. Forutinntattheten som Rolf nevner i forbindelse med hvordan de som kristent band ble sett på av andre kan også ha en grunn i den samme tankegangen. En amerikansk, heltattovert og langhåret pastor ved navn Bob Beeman fra Sanctuary Metal Ministries⁴⁰ er også intervjuet i dokumentaren. Han mener blant annet at hvis man kommer og lager kristne tekster i musikk i et miljø noen føler de eier, særlig et miljø som er det motsatte av kristendom, vekker det reaksjoner. Sekulær populærmusikk er ikke nødvendigvis det motsatte av kristendom, men det er kanskje en forventning om at det er og skal være et marked uten religiøs påvirkning. Når det da kommer kristne elementer inn i et slikt marked, som åpenlyst og uttalt er kristne og har tekster inspirert av sin tro, vil dette da kunne vekke reaksjoner og følgelig skape motstand til disse artistene, eller det kan få sosiale konsekvenser for slike kristne artister som Rolf, Ole og Extol. Vokalist i Extol Peter Espevoll nevner i denne sammenheng en episode da de var 14 eller 15 år, og ble spyttet på av en gruppe voksne menn inne på en rockeklubb i Oslo, fordi de ble gjenkjent som kristne. Det kan også hindre disse artistene å oppnå den suksessen de rent musikalsk sett kanskje egentlig fortjener. David Huseby sier i dokumentaren at Extol ble "så sykt stemplet som et kristent band", og de ønsket derfor helst å signere med et plateselskap som ikke var relatert til kristendommen. Altså ikke et plateselskap som Master Music/Mudi som har blitt nevnt tidligere i oppgaven. I likhet med Salvation Street er da Extol opptatt av å prøve å få litt avstand fra stempelet "kristenband", og ønsker å bevise seg selv musikalsk.

Band med kristen tilhørighet/identitet

For å gi et bredere inntrykk av den kristne musikkscenen i Norge for ti år siden, vil jeg ta en rask presentasjon av andre kristne banden som gjorde seg til en viss grad gjeldende innen norsk sekulær populærmusikk, så vel som innen det kristne markedet.

Stereofish var et kristent band fra Bergen, hvor medlemmene gikk i samme menighet, og deres marked var i all hovedsak bestående av kristne lyttere. De spilte på hovedscenen på Skjærgårdsfestivalen⁴¹, som regnes som skandinavian største kristne musikkfestival, og de spilte på flere andre mindre kristne arrangement mens de var

---

⁴⁰ <http://www.sanctuaryinternational.com> (Sett: 03.01.2015).

⁴¹ <http://sginfo.no/hva-er-skjaergards/> (Sett 26.11.2014).

aktive. Deres marked var altså nesten utelukkende kristne mennesker, men de hadde også en kort tid en fot inne i det sekulære markedet, da de ble spilt på NRK P3 ved flere anledninger, og fikk også omtale rund utgivelsen av en EP⁴². Om P3 og media generelt var klar over at Stereofish var et såkalt "kristent band" vites ikke.

Silence The Foe var et band som holdt seg innen Hardcore-sjangeren, om ikke mer spesifikt, Scandi-Core, en sjanger (skandinavisk variant av Hardecare) som var meget populær i Norge og skandinavia i starten av 2000-tallet. Sekulære band fra Norge som kan nevnes i samme sjanger er for eksempel JR Ewing, som hadde et par låter som gikk varm på radioen i denne perioden. Refused er et svensk band som opererte på samme tid, og som står igjen som legender blant folk som setter pris på denne sjangeren, og musikkbransjefolk generelt. Silence The Foe var fra Trondheim, og hadde i starten også sitt viktigste marked blant kristne lyttere. De spilte i likhet med Stereofish på Skjærgårdsfestivalen og en rekke andre kristne arrangementer rundt i Norge. Blant annet var de en del av et miljø rundt Sub Church, og deres sommerfestival Desippelpunkfestivalen (DP), et litt mer alternativt og "rocka" kristenmiljø som ga liv til flere fremtidige artister som har gjort seg gjeldende i norsk populærmusikk både da og nå.

Silver⁴³ er et band som også kom fra dette miljøet rundt Sub Church og DP-festivalen. De holdt til i Oslo, og spilte konserter med legendariske undergrunnsrockeband fra Oslo som Trashcan Darlings og The Cumshots hvor Kristopher Schau var frontmann. Silver slapp i 2004 sitt debutalbum "White Diary", som inneholdt hadde låten Angels Calling som var spillelistet på P3 i lengre tid, og ble nærmest en klassiker eller "one hit wonder", en låt "alle" gikk og nynet på en periode i 2004. Etter suksessen med "White Diary" som bidro til at bandet vant Alarmprisen samme år, ble Silver hentet til USA⁴⁴ av et større plateselskap som etter sigende (personlig hørt av et av medlemmene i bandet) skulle gjøre bandet til det neste Guns'N Roses. De spilte for flere tusen mennesker på Roskildefestivalen, samt en rekke norske festivaler av større og mindre betydning.

---

⁴² <http://www.bt.no/bergenpuls/musikk/Suksereofish-2458229.html> (Sett 27.11.2014).

⁴³ [http://no.wikipedia.org/wiki/Silver_\(band\)](http://no.wikipedia.org/wiki/Silver_(band)) (Sett 17.12.2014).

⁴⁴ <http://www.vg.no/rampelys/musikk/naa-er-silver-lei-av-aa-provosere/a/529956/> (Sett 18.10.2014).

Til sammenlikning vil jeg i det følgende beskrive noen grupper og artister med tilknytning til kristendommen som har gjort seg gjeldende de siste årene.

LidoLido er ikke en uttalt kristen artist, og svarer på spørsmål fra Haugesunds Avis i forbindelse et albumslipp i 2012: "Jeg liker mange av verdiene kristendommen står for og vokste opp med dem, men ville ikke kalt meg selv kristen."⁴⁵ En av hovedpåvirkningene hans har vært gospel, og ved at han er vokst opp med kristne verdier vil gjøre at han til en viss grad kan befinne seg i dette spennet mellom kristne verdier og verdier man finner i sekulær populærmusikk.

Jesus Loves Electro er et norsk DJ-kollektiv bestående av kristne menn i 20-årene med tilknytning til Filadelfiakirken i Oslo. Denne gruppen har spilt for tusenvis av ungdommer i innland og utland på store festivaler som blant annet Skjærgårdsfestivalen de siste årene, og har også optrått live på P3. Selv om de har Jesus i bandnavnet, og nesten utelukkende har basert seg på et kristent marked, har de altså blitt plukket opp av landets viktigste radiokanal for ny populærmusikk, P3.

Tôg fikk en knalldebut med sin singel "Sansen" i 2010, som ble spillelistet på P3, og ble spilt over en million ganger på Spotify i løpet av relativt kort tid. Tôg ble kjent for blant annet å ha Bibelen på rideren (listen med krav til backstage), og gjorde en rekke intervjuer hvor de viste tydelig at de var kristne. Tôg spilte på de store kristne festivalene, men også på andre festivaler, konsertscener og klubber over hele landet, og utlandet. Eksempelvis har de spilt på By:Larm i Oslo, og den store bransjefesten South By South West i USA. De har gjort suksess helt frem til de nettopp meldte fra om at de nå legger opp⁴⁶.

Humming People begynte som omreisende band for konfirmantopplegget Roadservice i 2008, hvor de dro rundt i hele landet og spilte på konfirmantbegivenheter før de avsluttet turnéen på hovedscenen på Skjærgårdsfestivalen. De har spilt på en mengde kristne festivaler og arrangementer, og sluppet to album. De siste årene har de utmerket seg ved å spille inn album i Nashville i USA, samt spilt på festivaler i USA. Jeg vil ikke si at Humming People har blitt et kjent navn innen norsk sekulær

---

⁴⁵ <http://www.h-avis.no/puls/overmoden-platedebutant-1.6750298> (Sett 23.11.2014).

⁴⁶ <http://gaffa.com/nyhet/88811> (Sett 23.11.2014).

populærmusikk, men de er et meget godt kjent navn innen norske kristne miljøer. Begrunnelsen for å nevne de her er at selv om de ikke har gjort et gjennombrudd i det sekulære markedet, opptrer de og satser i dette markedet til daglig, og det er derfor ikke urimelig å anta at de er kjent med utfordringer som kan knyttes til dette skjæringspunktet mellom et kristent marked, og et sekulært marked.

Det er som vist ikke mange aktører å nevne som befinner seg i krysningpunktet mellom kristendom og norsk sekulær populærmusikk. Ved at det er så få artister verdt å nevne, viser det at det kanskje er en grunn til at det nettopp er utfordrende å stå med en fot i hver av disse leirene, og at det er få som klarer det, eller ønsker det. Det kan også være at det har skjedd en forandring de siste ti årene, da det var mye lettere å finne band fra for ti år siden med en klar kristen profil i forhold til nå.

Kristne artister i norsk populærmusikk

For å få et bilde av hvordan det ser ut innen norsk populærmusikk i dag med tanke på nærværet av kristne artister, ligger det naturlig å spørre informantene om hvordan de selv opplever situasjonen. I den sammenheng er det av interesse å spørre om de har merket noen forskjell på hvordan det er nå kontra for ti år siden, samt å prøve å få et bilde av hvordan de ser på nærværet av religiøsitet generelt i norsk populærmusikk. I det følgende kommer en gjennomgang av intervjuobjektene besvarelser rundt dette temaet, før en analyse og oppsummering.

Intervju

På spørsmål om hva som var hans inntrykk av religiøsitet i norsk populærmusikk i dag svarte Ole at "eg føler at det kanskje har blitt litt tydeligere"⁴⁷, hvorpå han forklarer videre:

(...) det har jo ikke vært så stort mangfold som det er i dag. Men altså, musikk e jo i hovedsak, altså det e jo religiøst, men sånn populærmusikk e jo ofte areligiøst, at selv om man har det litt vondt, så forteller man historier for massene.⁴⁸

I utdypelsen legger Ole til at han mener det er mange kristne musikere som på et tidspunkt har vært knyttet til Tensing, hvor det å kunne benytte seg av kirkens eller menighetens øvingsrom har gitt kristne ungdommer en mulighet til å utvikle seg som musikere. Han nevner også sangkonkurransen "Idol" som en arena hvor mange kristne har deltatt og kommet langt. På videre spørsmål fra meg om Ole mener det er et eget marked for de religiøse aktørene, altså om det er religiøse markeder ved siden av det sekulære populærmarkedet mener han at det kanskje var mer av dette før, og legger til at "Det e noen skillelinjer som brytes ned, for eksempel med at Carpe har blitt så store"⁴⁹. Han sikter til Carpe Diem, som som nevnt består av to utad religiøse medlemmer.

---

⁴⁷ Intervju med Ole, s.2.

⁴⁸ Intervju med Ole, s.2.

⁴⁹ Intervju med Ole, s.3.

Rolf på sin side viser seg umiddelbart skeptisk til begrepet "religiøsitet i populærmusikk". Han utdyper sin skeptisisme med å beskrive at begrepet får ham til å tenke at det er snakk om:

Da tenker eg at det e noen som kommer fra kristen bakgrunn, gjerne tensing eller DP-miljøet. Tenker eg. Også nå har de begynt å spille, nå skal de prøve å, ja det som skjer e det at de begynner som eh kristne artister, og så ender de stadig mer opp til å bli, artister som e kristne.⁵⁰

DP-miljøet han her omtaler er et miljø som sentrerte seg rundt SubChurch/SubScene⁵¹ i Oslo, og særlig den tidligere nevnte musikkfestivalen Disippelpunkfestivalen, som denne kirken arrangerte om sommeren en rekke år rundt tusenårsskiftet. Som også nevnt tidligere var det her band som Silver, Silence the Foe og også det litt hardere metallbandet Extol var ledende band, som også gjorde det godt utenfor disse kristne rammene, både i Norge så vell som i utlandet. På videre spørsmål om hvilket inntrykk Rolf har av religiøsitet i norsk populærmusikk nevner også Rolf Carpe Diem, samt Tôg, hvor han legger til at "Tôg e litt sånn ordentlig religiøs har eg inntrykk av"⁵². Med "ordentlig religiøs" sier Rolf at han tror Tôg tar det litt på alvor, eller at "det e viktig for de, de har et budskap. De har et budskap føler eg. Et religiøst budskap"⁵³. Han spør hva spørsmålet var igjen, blir stilt spørsmålet ("hva er ditt inntrykk av religiøsitet i norsk populærmusikk?") på nytt og utdyper:

Eg føler at veldig mange, som eg sa i begynnelsen, at det e veldig mange som e religiøse, mange musikere i Norge som e religiøse, men de vil ikke, eg tror ikke de føler at de har noe budskap med det de driver med. Eg tror de setter musikken i seg selv først, så e de religiøse på personlig plan. Det har eg inntrykk av. For det e jo veldig mange religiøse musikere i Norge.⁵⁴

Her legger altså Rolf frem et bilde av at det er mange religiøse aktører innen norsk populærmusikk, men at deres religiøse tilhørighet er en personlig sak, som ikke nødvendigvis trenger å bli uttrykt offentlig gjennom musikken de lager. Antakelig har han et annet inntrykk av Tôg som han nevnte tidligere, er en gruppe som er ute med et

---

⁵⁰ Intervju med Rolf, s.1.

⁵¹ <https://www.duo.uio.no/handle/10852/16639> (Sett 18.12.2014).

⁵² Intervju med Rolf, s.1.

⁵³ Intervju med Rolf, s.2.

⁵⁴ Intervju med Rolf, s.2.

tydelig budskap, og at de formidler at de er kristne. Videre spurte jeg Rolf om det var et eget marked for de religiøse aktørene, eller om alle opererte innenfor samme marked, med fokus på for ti år siden da han var på topp som profilert artist i Norge. På dette svarer han at han mente det var et større skille mellom markedene før, og at de kristne artistene som klarte seg i det sekulære markedet fikk en ekstra publikumsgruppe i det kristne markedet, og han nevner da særlig igjen DP og Skjærgårdsfestivalen som scener slike artister bemerket seg. Han legger til at "sånn var det, men eg føler ikke det e sånn lenger. Det var veldig sånn før, det var absolutt sånn før, men det e mer eller mindre forsvunnet tror eg."⁵⁵ På oppfølgingsspørsmål om han med det mente det var mer åpent for alle nå, var svaret: "Absolutt. Absolutt, det har det nå, det e helt annerledes nå enn det var for 15 år siden. Det sklir veldig inn i hverandre tror eg."⁵⁶

Begge artistene har en oppfatning av at det er mer religiøse aktører i det sekulære markedet for populærmusikk i Norge nå enn tidligere, og begge synes å mene at det er en større åpenhet rundt det å være religiøs som individ, men ikke nødvendigvis som artist, og at disse greit kan kombineres. Ole tror det er blitt mer tydelig enn tidligere, mens Rolf tror det sklir inn i hverandre.

Analyse

Ole mente det var blitt et tydeligere religiøst nærvær i norsk populærmusikk, og at det aldri har vært så stort mangfold innen norsk populærmusikk som det er i dag. Grunnen for dette tror Ole er at det er en rekke skillelinjer som er blitt brutt ned, og viser da til Carpe Diem som har bidratt til dette ved å stå tydelig frem med sine respektive religiøse tilhørigheter. Ole tror også at det tidligere har vært et større skille mellom kristen og sekulærmusikk, hvor kristne har hatt sine egne arenaer å drive musikk, som eksempelvis Ten Sing⁵⁷ og lokale menigheter. Dette legger han også til som grunner til at det er mange kristne musikere i Norge, fordi menighetslokaler, lokale kor og liknende har vært lett tilgjengelig for kristne ungdommer gjennom oppveksten. Som eksempel på en arena hvor kristne har utmerket seg i den senere tiden, nevner Ole talentkonkurransen "Idol". Selv om det ikke har kommet tydelig frem gjennom serien

---

⁵⁵ Intervju med Rolf, s.2.

⁵⁶ Intervju med Rolf, s.3.

⁵⁷ http://no.wikipedia.org/wiki/Ten_Sing (Sett 07.02.2015).

selv at mange av de håpefulle artistene har kristen bakgrunn, er "kristen-Norge" (om man kan kalle det det) lite nok til at man kjenner, eller kjenner til folk.

Rolf gir noen av de samme svarene. Tendensen han viser til er at religion og populærmusikk skilr mer inn i hverandre, og at det ikke lenger er separate markeder for kristen og sekulær musikk i Norge. Han nevner også TenSing og miljøet rundt Skjærgårdsfestivalen som et miljø kristne musikere stammer fra, samt "DP-miljøet" fra Sub Church. Han mener altså også at det er de samme tendensene til at kristne musikere har hatt kristne miljøer å utvikle seg innen, før de trer ut i det sekulære markedet for populærmusikk. Rolf nevner også Carpe Diem som fremtredende religiøse aktører innen norsk populærmusikk, samt bandet Tôg som fremtredende kristne aktører. Rolf presiserer at han mener religiøsiteten blant artister er blitt et mer personlig anliggende enn det var for ti år siden, at det er viktigere for musikerene nå å lage god musikk fremfor å spre et religiøst budskap, og at det derfor ikke er like tydelig hvem som er religiøse og hvem som ikke er det.

Begge informantene er tydelig på at det har vært et tydeligere skille mellom religiøs og sekulær musikk tidligere og frem til ganske nylig. Dette fremheves av informantene ved å nevne miljøet rundt de kristne arrangementene Skjærgårdsfestivalen, DP (Disippel Punk festivalen i regi av Sub Church) og Ten Sing som arenaer hvor kristne musikere utviklet seg og støttet hverandre frem i "trygge" omgivelser basert på felles tro og verdier. Det resulterte i flere "kristne" band, med et tydelig kristent uttrykk som gjorde seg gjeldende i norsk populærmusikk tidlig på 2000- tallet. Av disse kan Extol, Silence The Foe og Silver nevnes innen rock-sjangeren. Disse miljøene er i følge informantene ikke lenger like tydeligere, eller borte, og de kristne musikerene og artistene befinner seg i det sekulære markedet med en mer personlig tro og uten særlig religiøst uttrykk. Nesten som en slags motsetning til oppløsningen av den etter sigende segregerte musikkscenen i Norge tidligere, nevnes det av informantene at det nå er mer toleranse og med åpenhet hva religiøse artister angår. Carpe Diem nevnes av begge informanter som eksempel på en norsk gruppe som har oppnådd stor suksess og som har tydelig religiøse medlemmer, da særlig Magdi som er uttalt praktiserende muslim. Eksempelvis nevnte Carpe Diem under minnekonserten for 22. juli at det var muslimer, hinduer og kristne i bandet deres, som alle jobbet i harmoni mot det samme målet som var å skape musikk. Som Magdi selv sa fra scenen i følge P3.no: "På scenen nå står det en hindu og en muslim, to kristne, en tvilende og en ateist. I en kirke. Jeg elsker at dette er

normalt."⁵⁸ At Magdi mener dette er normalt viser også at det har vært en normalisering innen tilstedeværelsen av religiøse eller troende artister i Norge. Magdi og Carpe Diem er som nevnt ett av Norges største band og en sentral del av norsk populærmusikk, så ved at han mener dette er normalt, så styrkes også det bilde Ole og Rolf har malt av situasjonen i dag. Selv om ikke selve handlingen til ABB på 22. Juli var en særlig religiøst ladet handling, kom det frem i etterkant at han var "kristen", noe som kom frem av hans profil på Facebook, så vel som i manifestet hans. Om Carpe Diem med dette utsagnet ville vise at mennesker som tilhører forskjellige religioner kan jobbe sammen i harmoni, eller om de ønsket å fremheve at de selv samarbeidet med kristne vites ikke, men de gjorde det uansett klart for hele det norske folk at de selv tilhørte ulike religioner, samt at de jobbet med mennesker som tilhørte andre religioner igjen. At Magdi mener dette er normalt (som nevnt i sitatet over), altså at det er en slik blanding av mennesker med ulikt livssyn som sammen kan spille i et veldig religiøst ladet sted som en kirke, kan bety at han kan være enig i både Ole og Rolf sine utsagn om at det er mer vanlig med religiøse musikere, og at det flyter mer, det er ikke noen store skillelinjer mellom religioner og populærmusikk.

Et eksempel på at kristne musikere er fremtredende i norsk populærmusikk kom nylig i forbindelse med det mye omdiskuterte debutalbumet til Gaute Grøtta Grav. Johannes Groth er produsent og studiotekniker, låtskriver og musikalsk bidragsyter på albumet, og har i mange år vært aktiv i miljøet rundt Filadelfiakirken i Oslo, og er også en av to musikere Grav hadde med seg på God Morgen Norge på TV2 når han fremførte en av låtene fra albumet.⁵⁹ Den andre musikeren Grav hadde med seg til denne opptreden var Christer Slaaen, gitarist i bandet Humming People. Begge disse musikerne er kristne personer som altså er relativt fremtredende aktører i norsk populærmusikk. Dette underbygger også intervjuobjektene oppfatning om at det er flere kristne aktører i dag, men at de ikke er like opptatt av å skulle formidle en kristentro gjennom musikken, men heller holder troen som et privat anliggende. Johannes Groth har også jobbet tett på Ylvisbrødrene i forbindelse med de musikalske innspillingene i forbindelse med showet, samt han spilte gitar på en utsolgt Ylvis konsert i Oslo Spektrum i februar 2014.⁶⁰

---

⁵⁸ <http://p3.no/det-sterkeste-vi-noen-gang-har-gjort-live/> (Sett 15.12.2014).

⁵⁹ <http://www.tv2.no/a/6249192> (Sett 25.11.2014).

⁶⁰ <http://www.vg.no/rampelys/musikk/ylvis/ylvis-anmeldelse-lenge-leve-galskapen/a/10137342/> (Sett 18.12.2014).

Oppsummering

I dette casestudiet kommer det frem at det synes å ha vært en utvikling i forholdet mellom kristen musikk, og generell norsk populærmusikk de siste ti årene. Begge informantene er klar på at det var et ganske klart skille mellom kristen og sekulær musikk tidligere, et skille som til en viss grad er visket ut, da informantene mener at kristne artister nå synes å skille mellom musikk og tro, og at troen ikke nødvendigvis må formidles aktivt gjennom musikken. Informantene hevder også at det er et større religiøst mangfold i norsk populærmusikk, gjort tydelig blant annet ved medlemmene av Carpe Diems offentlig uttalte religiøse tilhørigheter. Lydverkets innslag fra 2003 viser til en realitet som kanskje ikke er like virkelig i norsk musikkbransje i dag, om vi skal tro informantene. Som en følge av det som finnes av informasjon om dette i temaet i mitt materiale, er da ikke urimelig å anta at kristne artister er mer deltagende i norsk sekulær populærmusikk i dag enn for ti år siden, men mindre opptatt av å definere seg som kristne i musikk sammenheng.

Mediefremstillinger av kristne artister

Hvordan kristne aktører fremstår i media, samt hvordan de bruker eller blir brukt av media er et annet sentralt punkt for å forstå hvordan det er å være en kristen aktør i norsk sekulær populærmusikk. Etersom populærmusikk er et populærkulturelt fenomen, er det nært linket sammen med kommersielle medier med stort nedslagsfelt i befolkningen. Det er derfor av interesse å finne ut av hvordan intervjuobjektene har forholdt seg til media. I det følgende kommer en gjennomgang av de besvarelsene av interesse hva angår informantenes forhold til media, før det kommer en analyse og oppsummering.

Intervju

Begge artistene benytter seg av religion for å skaffe overskrifter eller få omtale. Ole synes selv han kanskje har vist sin religiøse tilhørighet litt for mye i media. Han sier selv at han ikke har noe til overs for tabloide media.

Eg hater tabloidjournalistikk. Det e liksom som det å bli intervjuet av en tabloidavis, det e liksom som å gjøre en avtale du egentlig ikke e gira på å gjøre då, litt som å svelge en kamel. Det tror eg alle vil si, uansett om du e kristen eller ikke.⁶¹

Han utdyper videre at man som artist som vil hevde seg i populærmusikken er prisgitt tabloide medier, ettersom disse har veldig mange lesere i ønsket markedsgruppe. Når det kommer til hvor tydelig han er på sin religiøse tilhørighet svarer Ole at han er "tydelig på hva tekstene mine handler om, når eg snakker om hva tekstene mine handler om, då kan eg ikke snakke om troen min på en måte."⁶² Altså sier han at troen hans er en integrert del av ham, hvilket gjør at når han i intervjuer blir spurt om sangtekster, kommer det tydelig frem at han er kristen. Ole er også klar over at han har blitt mer moden som menneske i løpet av sin artistkarriere, some som blant annet har vist seg i måten han møter media på. Et eksempel han kommer med i denne sammenheng er at han var mer tydelig på at han var en kristen artist i starten, men hat blitt med opptatt av hva han faktisk kommuniserer nå i ettertid. Han sier blant annet at

---

⁶¹ Intervju med Ole, s.4.

⁶² Intervju med Ole, s.5.

"eg tror nok eg kanskje misforsto litt sånn ka, det var nok i et ønske om å være tydelig (...) eg tror eg har blitt mye mer opptatt av hva eg kommuniserer nå i ettertid."⁶³ Rundt spørsmål om et intervju han gjorde med en stor kjent norsk avis for noen år tilbake, som også var Oles første intervju med en stor norsk avis, reflekterer han kort rundt hvordan han uttrykte seg da.

I ettertid så var det liksom det var sånn eg var då, det var det eg tenkte på då. Gikk rundt og lurte på ka eg koldt på med og bare gikk rundt og hang med NN (kjent offentlig kristenperson) også bare. Ba tidebønner og lurte på hvordan e det eg kan få forandret livet mitt liksom.⁶⁴

Rolf synes altså å ha brukt religionen mer bevisst som et virkemiddel for å oppnå mer omtale enn hva Ole har gjort. På spørsmålet om han viste i media at han var religiøs eller troende svarer han som følger:

Ja eg gjorde jo det, men ofte så prøvde man, eller hvertfall eg, å bare gjøre det til en litt sånn morsomhet, eller et PR-stunt eller noe sånt.. Men det ville aldri vært så interessant i dag, for det e såppas mange som e kristen og sånn (...) eg tror ikke det ville hatt den samme effekten i dag, men da var det litt drøyere. (...) man kunne spille litt på det og gjøre det litt sånn.. lage morsomheter ut av det og sånn, men da kan det jo fort virke som om.. eller bikke over til blasfemi.⁶⁵

I forlengelsen av svaret Rolf gav, mente han også altså at det til tider kunne grense til blasfemi, eller at religionen og troen ble omgjort til morsomheter i populæritetens ærend. Til sitt forsvar mener Rolf at religion og populærmusikk ikke hører sammen i utgangspunktet.

Ingen kommer noe nærmere noe religiøsitet eller noen guddom gjennom populærmusikk (...) fordi at det e rake motsetninger. Det e djevelens musikk. Rocken e djevelens musikk, og derfor bør man ikke drive med rock på heltid som en troende. Man kan gjøre det litt, man kan flørte litt med djevelen, litt iblant, sånn innimellom, det går an, men så må man bare skygge banen.⁶⁶

---

⁶³ Intervju med Ole, s.6.

⁶⁴ Intervju med Ole, s.7.

⁶⁵ Intervju med Rolf, s.4.

⁶⁶ Intervju med Rolf, s.4.

Det kommer frem her at Rolf synes å ha et litt anstrengt forhold til populærmusikk, og det å selv være en aktør innen denne sjangeren. Med sitt kristne utgangspunkt og referansegrunnlag omtaler Rolf at rock er djevelens musikk, hvilket burde tilsi at han som kristen ikke burde være involvert i dette i det hele tatt, noe han også presiserer selv. Han viser også at han er klar over hva han driver med i forhold til troen og media, samt troen og musikk sjangeren han befinner seg i, og sier at man kan flørte litt med djevelen før man skygger banen. Om det er det blasfemiske aspektet ved å lage morsomheter av religionen han tenker på som flørting med djevelen, eller om det er det å spille rock generelt er uvisst, men det viser at Rolf er klar over hva han driver med, og at han befinner seg i en gråsoner i forhold til sin tro. Det synes også å ha vært en modningsprosess, som i Oles tilfelle, da Rolf forklarte at han syntes det var kjipt i starten, antakelig før de visste hvordan de skulle forholde seg til media.

I begynnelsen så syntes eg at det var litt kjipt, for vi ville jo være sånn, eller innimellom var det litt kjipt, men etterhvert så fant vi ut at vi bare skulle bruke det til vår egen fordel. Bare gjøre et nummer ut av det.⁶⁷

Analyse

Ole åpner hele denne delen av intervjuet med å proklamere at han hater tabloidjournalistikk, på bakgrunn av at et intervju med tabloide medier er som å svelge en kamel. Han er uansett åpen på at tabloide medier er viktige, ettersom de har store lesergrupper, og det derfor er en type journalistikk man nærmest er avhengig av for å holde seg aktuelle. Altså er Ole tydelig på at han som aktør i norsk populærmusikk er nødt til å svelge en rekke kameler for å holde seg der han ønsker å være, selv om han "hater" denne typen journalistikk. I møte med media mener Ole at han er tydelig på hva tekstene handler om, og at tekstene er tett knyttet sammen med troen hans og at det derfor blir naturlig å snakke om troen også. Altså virker det som om tema som omhandler troen kan komme frem organisk i noen sammenhenger. Han sier også at han i starten var mer tydelig på at han var kristen, men at han i etterkant har moderert seg litt og er mer opptatt av hvordan han uttrykker seg i media.

---

⁶⁷ Intervju med Rolf, s.4.

I intervjuet med Rolf kommer det tydelig frem en ganske bevisst holdning til religionen i møte med media. Han sier blant annet at han ofte prøvde å gjøre religiøsiteten til en morsomhet, som et PR-stunt for å få mer oppmerksomhet, og legger til at han mener morsomhetene til tider kunne grense til blasfemi. Om det ville hatt den samme effekten i dag er han usikker på, med begrunnelse i at det er såppas mange kristne aktører. Rolf er klar på at religion og populærmusikk ifølge ham selv ikke hører sammen, at populærmusikk er djevelens musikk og at å drive med rock er å flørte med djevelen. Rolf er altså tydelig på at han syntes det var litt kjipt å bli forbundet med kristendommen hele tiden da de startet, men at de fort fant ut at de kunne bruke det som et virkemiddel til sin fordel.

Begge informantene har i hver sin tid fremstått i media som kristne artister. Begge nevner at det startet mer eller mindre ufrivillig, men at de lærte seg, hver på sin måte å bruke sitt stempel som kristne artister til å få mer mediaoppslag eller omtale. Som kristne artister blir de plassert i bås på bakgrunn av en rekke forestillinger folk har om kristne mennesker. De fleste nordmenn har et forhold til kirken på en eller annen måte, enten det er gjennom bryllup, begravelser, dåp og julegudstjenester, eller om de frekventerer oftere i kirken. Vi har et kristent parti på Storting, som har vært i regjering ved flere anledninger, og hatt statsminister fra sitt parti, samt en helseminister som innførte den da ganske omstridte "røykeloven". Vi har hatt den nylig avdøde Børre Knutsen som var svært veldig aktiv i media under abortkampen på 90-tallet, og var kjent for relativt ekstreme virkemidler og aksjoner, iført en prestekjortel, samt flere kristne menigheter som har nektet å ansette mennesker som har levd åpent i homofile forhold. Dette er eksempler som gjennom media er med på å forme moderne norske menneskers inntrykk av norsk kristendom, og dermed også kristne mennesker. Kristne artister har ved at de fremstår som kristne i media satt seg selv innenfor denne kristne tradisjonen som den allmenne befolkningen har et bilde av, hvilket gjør at artisten blir sett på i lys av disse inntrykkene man får av kristendom gjennom mediene. En kristen artist som ønsker å oppnå suksess innen det sekulære markedet må gjerne gjøre noen grep for ikke å falle inn under folks antatte oppfatning av kristne mennesker, som å benytte seg av en sjokkeffekt, som kan være til stede hvis artisten bryter disse konvensjonelle rammene av hva folk mener er "kristendom".

Hvis vi skal se på dette i forhold til hvilken måte artistene forholder seg til religionen på, kan det tyde på at både Ole og Rolf, Rolf i størst grad, har et forhold til sin religiøsitet

eller tro som internt overbevisende diskurs, altså at de i praksis forholder seg til kristendommen som biter og deler med forskjellig grad av viktighet. Rolf nevner at han til tider har nærmet seg blasmefi i uttalelser i media, noe som kan tyde på at det er noen deler av religionen som ikke er av like stor betydning som andre, og som derfor kan tulle med uten at det går for hardt ut over samvittigheten.

Døving og Kraft skriver i sin bok *Religion i pressen* (2013) at "både journalister og religiøse aktører synes å forholde seg til inneforståtte regler om at sekulære argumenter skal råde grunnen i offentlige sammenhenger"⁶⁸ og viser til "strategisk sekularisme", som innebærer at det er en tendens blant religiøse aktører at de utelater referanser til transendente størrelser når de uttaler seg i offentlige sammenhenger, og refererer heller gjennom dogmatisk autoritet. Pressen og offentligheten blir da vant med at transendente størrelser som "Gud" ikke blir proklamert som sannhet. Ved å bryte denne tendensen, kan artistene bruke nettopp troen på en transendent størrelse som et effektivt virkemiddel. De opererer jo i offentligheten, og ved at de er i store norske aviser fra tid til annet, kan det ligge en forventning om at de ikke skal "presse" troen sin på folk, men heller være som alle andre og kun snakke om musikken sin. Når de da bryter med dette, og nevner Gud eller troen sin, kommer med en typisk kristen uttalelse eller liknende i et intervju, vil det kunne fungere som et virkemiddel til å få større oppmerksomhet. De tar da også sjansen på at dette kan bidra til å sette dem ytterligere i bås samt gi folk et negativt inntrykk av dem som "mørkemenn" eller liknende.

Endsjø og Lied konkluderer i "Det folk vil ha" med at religion er tilstede i populærkulturen i vesentlig grad. De viser til at referanser til religion er tilstede og florerer i underholdning, film og populærmusikk. Det er da snakk om referanser i form av religiøse symboler, fortellinger, motiver og forestillinger.⁶⁹ Eksempelvis at det benyttes religiøse symboler i reklamer hvor det tas for gitt at forbrukere som ser reklamen vil forstå konteksten de religiøse symbolene brukes i. Rundt midten av 2000-tallet, var det i moteverden lett å finne religiøse symboler også, og på en rekke billige kleskjeder kunne man finne smykker og armbånd med bilder av Jesus eller jomfru Maria på. Den katolske rosekransen ble børt av folk som et vanlig smykke, og på Grünerløkka gikk de som sverget til rockabillystilen rundt med motiver av Jesus eller

---

⁶⁸ Døving og Kraft, 2013:218.

⁶⁹ Endsjø og Lied, 2011:183.

jomfru Maria på de overdimensjonerte beltespennene sine. Det er altså lite tvil om at mye religiøs symbolikk er til stede i populærkulturen. Ved at religiøse tendenser er tydelige i populærkulturen sier det videre noe om at det er interesse for religion i befolkningen generelt også, da populærkulturen gjenspeiler kulturen den er i, samt påvirker og påvirkes av de andre samfunnsfærene i det gitte samfunnet.

Oppsummering

Begge intervjuobjektene bruker religionen som virkemiddel i møte med media, og har dermed tatt en sjanse på at religionen vil ha en positiv effekt, helst i form av økt omtale. Som media og andre aktører i populærkulturen, bruker altså artistene noe som er kjent hos folk flest. Vi ser at fotballstjernen David Beckham har Jesus tatovert på kroppen og at interiørsbutikker og store klesmerkevarer selger religiøse eller religiøst ladede artikler. Det skal sies at det nok er en annen ting å stå for en mer personlig religiøsitet eller tro i et intervju enn å selge en Buddhastatue eller å ha en tatovering av Jesus, men disse er alle populærkulturelle uttrykk for at religiøsitet er noe folk flest er kjent med i hverdagen. Artistene er altså aktive aktører som er bevisste bruken av religion i møte med media. Det synes også tydelig i denne sammenhengen at artistene bruker religionen som biter og deler, og vet hvilke biter og deler som passer å benytte seg av for å få omtale i media. Religionen fremstår ikke som en autoritativ diskurs, men som internt overbevisende diskurs hos begge informantene.

Belastning eller ressurs

I dette kapitlet vil jeg se på hvorvidt det er en belastning eller en ressurs å være uttalt kristen artist innen norsk sekulær populærmusikk. I den sammenheng har jeg delt opp temaet i to undertema, hvor jeg først vil ta for meg i hvilken grad det er et hierarki, eller en "kulhetsgrad" mellom religionene, altså om det er visse religioner som er meg gunstig å tilhøre for en artist i Norge, da med fokus på kristendommen sett i lys mot andre religioner. Det andre undertemaet er sosiale omkostninger, hvor jeg vil finne ut av om det har noen negative konsekvenser sosialt sett å være kristen i dette sekulære populærmusikkmarkedet. Undertemaene blir behandlet hver for seg, men den avsluttende konklusjonen vil være basert på kapitlets tittel, og gå på begge undertemaene.

Hierarki/kulhetsgrad mellom religionene

Oppgavens problemstilling omhandler kristendom i norsk populærmusikk, og ekskluderer i sin ordlyd andre religioner fra oppgaven. Det faller på tross av det seg naturlig å ta for seg flere religioner enn kristendommen for å få et perspektiv. Jeg har fokusert på kristne artister i mine intervjuer, men ikke uten et ønske om å finne noe ut av hvordan disse artistene ser på hvordan tilstanden er i Norge når det gjelder artister med annen religiøs tilhørighet. I følge SSB er kun 57,4% av medlemmene i registrerte trossamfunn i Norge som mottar offentlig støtte tilhørende kristendommen⁷⁰, hvilket sier oss at det er en vesentlig mengde andre religiøse tilknytninger å finne i den norske befolkningen. Av den grunn har jeg vært interessert i å finne ut om intervjuobjektene mener det eksisterer et slags hierarki mellom religionene innen musikkbransjen, og hvor de ser seg selv og sin religiøse tilhørighet i dette hierarkiet. Altså er tanken å finne ut av om de mener det er det jeg velger å kalle en "kulhetsfaktor" tilknyttet hvilken religion man tilhører, og om man har større muligheter for å lykkes, eller få mer publisitet ved å tilhøre noen religioner heller en andre.

---

⁷⁰ <http://www.ssb.no/kultur-og-fritid/statistikker/trosamf/aar> (Sett 20.12.2014).

Intervju

Begge de to artistene som ble intervjuet hadde synspunkter rundt dette temaet. Ole mente kristendommen var den religionen som var minst attraktivt for en musiker å tilhøre: "Det e mer politisk korrekt å være noe annet en kristen. Kristen e jo på en måte den der store stygge kirkehoren, som på en måte ruver i skyggen liksom."⁷¹ Han får det ikke til høres særlig gunstig ut å tilhøre kristendommen og samtidig skulle gjøre seg gjeldende i et sekulært marked. Han sier videre at "statskirken e jo i virkeligheten på en måte bare en gjeng med folk som unnskylder seg selv då."⁷² På spørsmål om han det er pietismen han sikter til i den sammenheng at statskirken er en gjeng som bare unnskylder seg, svarer han:

Ja. Hehe. eg hadde litt lyst å sånn der, eg tror det var det eg tenkte når eg tok opp det der ordet der.. Det var liksom det at eg hadde litt lyst å tillegge det en litt anen mening en det folk har då, og litt lyst å kødde litt med det dere mørkemann-greiene.⁷³

Ole viser her at han har hatt et relativt bevisst forhold til hvordan han tror hans kristne tilhørighet blir sett på hos folket, som jo er markedet han er avhengig av som artist. Det styrker også bildet fra det forrige kapitlet om aktørenes bruk av media. For å gi et ganske konkret eksempel på at det er en oppfatning av "kulhetsgrad" hva det gjelder religioner, også blant andre artister, viser Ole til et intervju som ble gjort med et annet band, hvor de nevner Carpe Diem som viser religionen på en "kul" måte, mens Ole blir nevnt som et eksempel på hvordan man var religiøs på en "stygg måte", som Ole sier:

De snakker om religiøs musikk, der de skjønner at Magdi er hypp på å være muslim, og at de respekterer det, og mener det er en kul måte å synge om religion på. Mens de mente vi gjorde det på en stygg måte. Hehehe. De mener vi ser og høres ut som party-folk, men at vi egentlig bare er kristne moralister som er jomfru. Hehehe. De sier det er greit for dem at vi er kristne, men at vi ikke burde lage musikk som om vi brukte narkotika, og dermed oppfordrer ungdommer til å bruke narkotika.⁷⁴

---

⁷¹ Intervju med Ole, s.12.

⁷² Intervju med Ole, s.12.

⁷³ Intervju med Ole, s.12.

⁷⁴ Intervju med Ole, s.11.

I Oles eksempel kommer det ganske tydelig frem at det er en forskjell mellom henholdsvis kristendom og islam i øynene til det bandet som Ole viser til.

Rolf er ganske enig med Ole i sitt svar på om det er en forskjell på hvilken religion man tilhører hvis man er artist i Norge:

Kristendommen er jo statsreligion i Norge, då det vil jo alltid, eller det blir ikke sett på som noe eksotisk. Men hvis man er, hadde eg vært muslim då, så er jo det litt eksotisk like vell, hvis man er artist. Eller selvfølgelig en buddhist, det er jo også eksotisk, mens kristendommen er kanskje bare kjedelig og traus. Kan eg tenke meg. Så det har nok absolutt noe å si hva slags religion man er.⁷⁵

Her viser Rolf til at kristendom har vært statsreligion i Norge, noe han mener gjør det velkjent og lite eksotisk å tilhøre kristendommen. Han nevner ord som "kjedelig" og "traus", som passer fint med Oles historie om da han ble omtalt som kristen moralist og jomfru. På spørsmål om Rolf tror ting hadde vært annerledes for ham som artist om han hadde tilhørt en annen religion, svarer han at han ikke vet, og legger til at det ikke var noe særlig mange andre religiøse artister i Norge på den tiden han holdt på. Han henviser heller til USA og bandet Shelter, som hadde røtter i Hare Krishna-bevegelsen.

De sto for en greie. Og de ble på en måte, eg tror nok de ble mer tolerert enn kristne, mye mer enn kristne band, bedre tatt i mot. Men eg tror nok i bunn og grunn at problemet at kristne artister er blir mottatt på en måte dårlig er på grunn av at de tilhører et miljø som er på en måte ganske innelukket og dølt, det er like mye det som at de er kristne, tror det er like mye det, det miljøet de kommer fra. Som på en måte er det kjipe med det. Kan eg tenke meg.⁷⁶

Som nevnt er det i forbindelse med å finne ut av hvordan det er å være en kristen aktør i norsk sekulær populærmusikk av interesse å finne ut av om de kristne aktørene har en opplevelse av at det er et hierarki, eller en kulhetsfaktor, mellom religionene innad i norsk populærmusikk.

Analyse

Ole er ganske klar på at han opplever det som lite attraktivt, som musiker innen norsk populærmusikk, å tilhøre kristendommen. Han begrunner dette med at "det er mer

---

⁷⁵ Intervju med Rolf, s.6.

⁷⁶ Intervju med Rolf, s.10.

politisk korrekt å være noe annet en kristen"⁷⁷, blant annet ved at kristne gjerne blir forbundet med statskirken. Han viser til at han har blitt fremstilt av andre artister som en moralistisk jomfru som er religiøs på en "stygg måte"⁷⁸, samt oppfordrer ungdom til å bruke narkotika gjennom skjulte tekstuelle meninger. De samme artistene nevnte Carpe Diems Magdi som en religiøs person de respekterte. Magdi er muslim, og sang etter sigende om religion "på en kul måte."⁷⁹ Ole nevner også at han ønsket å tillegge folk en annen oppfatning av statskirken og pietismen enn det de allerede hadde, og sier selv at han derfor benyttet seg av det til tider godt brukte mediestempelet "mørkemann". Det er vesentlig å bemerke seg at Carpe Diem er et av få virkelig store grupper i Norge, og som blant annet spilte på minnegudstjenesten til 22. juli, har gjort ganske mange flere intervjuer en hva Ole har, og som gjør at mannen i gaten vet mer om Carpe Diem en han gjør om Ole.

Rolf mener at det nok absolutt har noe å si hvilken religion man tilhører som artist i Norge. Han sier selv at han hadde fremstått som mer eksotisk om han var muslim eller buddhist, mens kristendommen fremstår som kjedelig og traus. Kristendommen ikke er noe eksotisk ettersom det har vært statsreligion i Norge. Ettersom det ikke var noe særlig med religiøse artister i Norge for ti år siden, da han var på sitt mest aktive er han usikker på om det ville ført ham noe lenger som artist med en annen tro. Han nevner det amerikanske bandet Shelter med røtter i Hare Krishna-bevegelsen som nærmest det eneste religiøse bandet han visste om som ikke var kristent for ti år siden, og han mener at om man skal ha respekt, må man stå for noe, og det var det Shelter gjorde. Kristne band tilhører og kommer fra innelukkede miljø for fremstår som "dølle".

Botvar og Schmidt viser i "Religion i dagens Norge" til at sekulariseringen i Norge over de siste 20 år særlig har vist seg gjennom individualisering av religiøsiteten, ved en markant nedgang innen tradisjonell institusjonalisert religion, altså den protestantisk lutherske kirken, og at autoritet overføres fra slike institusjoner og til individet.⁸⁰ De tradisjonelle religiøse makthaverene mister da sitt grep om religiøsiteten til folket, og med det muligheten til å kunne påvirke hva som er "rett lære" eller "rett tro" i Norge.

---

⁷⁷ Intervju med Ole, s.12.

⁷⁸ Intervju med Ole, s.11.

⁷⁹ Intervju med Ole, s.11.

⁸⁰ Botvar og Schmidt, 2010:13.

Ved en slik utvikling er det ikke urimelig å anra at det gis rom for nye religiøse bevegelser som kan få fotfeste og gjøre seg gjeldende. Gjennom en slik prosess vil da den religionen som gjennom deinstitutionaliseringen og individualiseringen av religiøsiteten mister sin plass kunne fremslå som gammeldags og utdatert. Nye religioner som ikke har hatt en slik sterk rolle i samfunnet vil kunne fremstå som mer spennende og forlokkende, og mystiske. Kristendommen kan de fleste nordmenn litt om, og forbinder det kanskje med skolegudstjenester fra da de var små, konfirmasjoner og julegudstjenester og liknende besøk fra tid til annen. Hva som foregår på meditasjonskveldene til zenbuddhistene eller på fredagsbønnen i moskéen har nok færre nordmenn særlig innsikt i, og vet nok tilsvarende lite om religionenes innhold, hvilket vil kunne bidra til å gjøre disse religionene mer spennende og interessante. Når Ole og Rolf omtaler kristendommen som traust eller kjedelig, er det nok noe av dette som ligger til grunn for en slik oppfatning. Kristendommen er vanlig, og inneholder ingen mysterier for Ola Nordmann. Media fokuserer gjerne på det man kan se på som ekstremiteter innen kristendommen som innen religion generelt da dette antakelig vil gi flere lesere, noe som gjør at de kristenpersonene man leser om i populære aviser som VG og Dagbladet gjerne fremstår som gammeldags og utdatert eller veldig radikale i sine meninger. I lys av dette er det ikke uforsåelig at det kan føre med seg en rekke forutinntagelser og holdninger om en artist som fremstår offentlig som kristen, og som med det setter seg selv inn i en religiøs tradisjon man forbinder med disse kristne man leser om med utdaterte og ekstreme meninger i media. Eksempelvis den nå avdøde Børre Knutsen, Hanne Nabintu Herland, Vebjørn Selbekk eller liknende offentlige personligheter.

Innvandring til Norge gjennom de siste 50 årene har stor sett vært fra land hvor religion står mye sterkere enn i Norge^{81 82}, som har blitt omtalt (med resten av Skandinavia) som sekulære foregangsland ved flere anledninger, på bakgrunn av sekulær lovgivning og religionsfrihet. Da det kommer nye mennesker til landet, vil det være naturlig å anta at etter hvert som disse tilpasser seg det norske samfunnet, vil de også gjøre som nordmenn flest, og dermed også drive med musikk. I forlengelsen av den tankerekken, er det naturlig å anta at det er flere artister som har gjort det bra innen norsk

---

⁸¹ https://snl.no/Norsk_innvandringshistorie (Sett: 19.12.2014).

⁸² <http://www.ssb.no/innvandring-og-innvandrere/nokkeltall> (Sett: 19.12.2014).

populærmusikk som har en religiøs tilhørigheten som da er til en annen en den protestantisk lutherske tradisjonen de kristne artistene er en del av.

Sosiale omkostninger

Som en følge av at man som aktør i et ellers sekulært marked fremstår med et livssyn som er utenfor normen i det gitte miljøet, er det ikke urimelig å anta at det medfører noen sosiale konsekvenser eller omkostninger for aktøren. Som vist tidligere er både Ole og Rolf enige om at kristendommen er traust, lite eksotisk, og at folk har en oppfatning av kristne som baserer seg på at kristendommen har vært statsreligion i Norge.

Intervju

I bandsammenheng er "backstage" (artistenes hvilerom) ved en konsertplass et sted man møter andre artister, konsertarrangøren og andre folk i bransjen, og hvor det ofte er mye alkohol og fra tid til annen sterkere rusmidler i omløp. På spørsmål om han føler en endring i "backstagepraten" eller stemningen backstage når han er tilstede, svarer Ole at "vi drikker jo generelt veldig lite liksom, og eg drikker jo ingenting. Så då blir det jo naturligvis en annen stemning bare der."⁸³ Han utdyper videre:

Hvis eg liksom kommer backstage til et kjent norsk band som driver og røyker pot liksom, så sånn "ååå sorry" liksom "eg tenkte ikke at, det e første gang du ser meg røyke" liksom og, hehehe, være litt sånn unnskyldende liksom, men hallo, det e jo ditt liv liksom.⁸⁴

Ole utdyper videre at han føler folk er var på at han er til stede, og endrer litt adferd på grunn av ham, men han mener det er en form for empati de viser, "at de liksom føler sånn "åja shit" liksom "nå føler han seg utenfor".⁸⁵ Han mener det er en form for empati, men også noe han knytter til egosentrisme:

---

⁸³ Intervju med Ole, s.12.

⁸⁴ Intervju med Ole, s.12.

⁸⁵ Intervju med Ole, s.12.

Vet ikke om du har vært med på fester men du ikke drikker i det hele tatt, og så e det en annen løk som bare "jamen å kom igjen" liksom, også e det en form for empati det også.. Det e en form for egosentrisme og, men det e en form for empati liksom sånn der "eg vil at du skal ha det kjekt" også e det og liksom "eg vil at vi skal kunne speile oss og løsne opp i stemningen her" sant.⁸⁶

Det virker som Ole mener artistene reagerer på at han er til stede med å prøve å få ham med på det de driver med, eller det de da ser på som vanlig og en basis for hvordan man har det kjekt. Kommentaren om at det er en form for egosentrisme baserer seg gjerne da i det at de andre helst vil at han skal være som dem slik at de slipper å oppføre seg annerledes, eller være var på at han er annerledes fra dem selv. Altså kan det fremstå som empati, eller en sympatisk væremåte, men basert på en etikk hvor mennesket blir mer middel en mål. Som han sier videre: "Hvis man glemmer litt seg selv da og bare liksom skjønner litt hva de kommuniserer, så er det jo også til en viss grad sympatisk, selv om de ikke skjønner kor usympatisk det egentlig e."⁸⁷ Ole forteller videre om en episode han husker godt fra en slik situasjon på en backstage eller etterfest:

Av og til e det liksom sånn at "ok, nå skal liksom alle artistene feste sammen" og liksom plutselig så står eg jo oppå en benk liksom, så oppfordrer NN (kjent norsk skuespiller) meg til å skåle med brusen liksom.. Hehe.. Åsså.. Eg gjorde jo litt sånn der, først på fleip liksom, eg gjorde det jo hundre prosent på fleip liksom, men så først gjorde eg liksom bare sånn "skååå!" og så gjorde eg det ikke lenge nok, så han bare "nei, nei, nei, du må gjøre det lenge" liksom.. Så liksom "du må holde ut lengre enn det," så liksom ok eg skjønnte liksom hva han mente, så han ville jo at eg skulle lede då, sant så eg bare "SKÅÅÅÅÅÅL!!!" og så liksom etterhvert som eg holdt tonen, så begynte alle å stemme i liksom, og.. Hehehe.. Så står eg der og skåler med pærebrus eller noe sånt.. hehehe.. i Ålesund.⁸⁸

Det er tydelig på Ole at han ser tilbake på denne hendelsen som en god hendelse, da han forteller historien med stor entusiasme. Ole konkluderer med at så lenge stemningen er god er det et godt forhold mellom ham selv og andre artister i slike situasjoner:

---

⁸⁶ Intervju med Ole, s.13.

⁸⁷ Intervju med Ole, s.13.

⁸⁸ Intervju med Ole, s.13.

Ja stemningen holder seg jo rolig, så det e veldig sjelden eg opplever at folk føler seg dømt liksom.. då e det bare å slappe av.. Ja.. det sier jo noe om empati, men kanskje også noe om deres eget forhold til rusbruk, liksom, hva de tenker om det, så eg vil ikke på en måte bare ta ut hele brodden.⁸⁹

I intervjuet kommer Rolf med en interessant bemerkning vedrørende mulige utfall for et kristent band som prøver seg på sekulære markedet for populærmusikk. Med sitt eget band som eksempel viser han hvordan resultatet kan se ut etter å ha vært en del år i krysspunktet mellom det kristne og det sekulære:

Eg husker når vi startet som band, så var det veldig viktig dette med.. I tenårene, dette med at det er viktig å være et kristent band. Veldig viktig. Så gikk årene litt, og så etterhvert så var man ikke et kristent band, men man var et band med kristne medlemmer, og så til slutt så bare ender man opp som bare et kristent band uten kristne medlemmer. Og det e jo nesten sånn. Og det e jo tragikomisk, men den merkelappen vil alltid henge med deg uansett.⁹⁰

Denne utviklingen er ganske spennende, og et eksempel på et band med kristne medlemmer som synes å ha mistet troen gjennom årenes løp innen norsk sekulær populærmusikk. At man startet som kristent band betyr ikke mer enn at man kun sitter igjen med en merkelapp på bandet som ifølge Rolf ikke er en særlig gunstig merkelapp å ha. På spørsmål om han tok bevisste valg om å holde religionen utenfor eller innenfor låtskrivingen, svarer Rolf: "Nei. Eg skrev det eg følte for uavhengig av tro og sånn. Så det e jo det en har inni seg som kommer til uttrykk."⁹¹ Han er litt tvetydig i svaret, for han mener selv han ikke var påvirket av tro i sin låtskriving, men sier også at det han har iboende kommer til uttrykk, hvilket kan bety at han faktisk hadde religionen eller troen sin innbakt i låtskrivingen, om så ikke bevisst. Angående dette med merkelapp på bandet, og om Rolf følte andre musikere så på hans band som kristne, nevner Rolf at "du fikk forutintatte meninger om en, hele tiden "du mener vel det og det" og "du e vel mot det og mot det" og "hvorfor gjør du sånn når du e sånn."⁹² Videre nevner han at kjente på en annen holdning til dem på grunn av kristenprofilen: "Ja, ja, de hadde jo kanskje en annen holdning, men kanskje man ble møtt med litt mer skepsis.. Det tror

---

⁸⁹ Intervju med Ole, s.13.

⁹⁰ Intervju med Rolf, s.8.

⁹¹ Intervju med Rolf, s.8.

⁹² Intervju med Rolf, s.8.

eg. (...) Og dermed så fikk man, man måtte liksom prestere mer."⁹³ Han har altså kjent på at det har vært klare holdninger ovenfor ham som kristen artist. Han nevner også dette med kristendommen som tema:

Det kom ofte opp, men vi var jo gode hyklere, og eh, syntes det var ganske morsomt dette med kristendom også (...) det var ikke noen som tok noe hensyn liksom, sånn "nei nå kan vi ikke komme med en grov vittighet."⁹⁴

I forhold til såkalt "backstagehygge" har Rolf et annet perspektiv enn Ole, og har ikke vært bevisst på å skulle være avholds fra noe. Han er bevisst de valgene han har tatt, og er klar over at dette er valg som fører til handlinger som har vært i strid med hans kristne tro.

Derfor e det jo et dilemma å drive med rock som en religiøs person. For alle vet jo, man kan jo spørre hvem som helst at det e ikke, altså du sitter ikke og drikker kakao og spiser vaffler på backstagen, det e jo noe alle vet, og altså eg tenker på sann kristendom då, det burde være askese, det burde være ydmykhet, noe som e akkurat det motsatte av det vi sto for, det som e rockens vesen. Rockens vesen e egoisme og ekshibisjonisme og tilfredsstillelse, nytelse.⁹⁵

Rolf sier videre at "Eg tror man fort kommer inn i en sånn tankegang der man klarer å, å, rettfærdiggjøre det man driver med."⁹⁶

Analyse

Ole kan lettere enn Rolf fremstå som en kristen musiker man kan plassere trygt innenfor de trauste kristne rammene, blant annet ved at han ikke drikker alkohol eller bruker andre rusmidler. Dette gir ham et tydelig avstandsforhold til hva som kan anses som vanlig adferd blant musikere, og gjør at han kan bli litt distansert fra eksempelvis "backstagehygge", som vanligvis baserer seg på å drikke mengder øl og av og til også bruk av ulovlige rusmidler. Han føler selv at andre musikere blir var ham når han er backstage, og endrer adferd, men det er interessant at Ole mener dette er en form for

---

⁹³ Intervju med Rolf, s.9.

⁹⁴ Intervju med Rolf, s.8.

⁹⁵ Intervju med Rolf, s.3.

⁹⁶ Intervju med Rolf, s.3.

egosentrisk oppførsel, hvor de andre egentlig bare vil ha ham med på det samme de gjør for å fjerne ubehageligheten ved at han ikke er som dem. Ole mener de andre selv kanskje tror de viser empati, men at det egentlig handler om en form for egosentrisme. Dette er et poeng som kan virke treffende, og forståelig. I godt lag, som backstage gjerne oppfordrer til, vil man gjerne ha det så hyggelig som mulig, og det blir gjerne ikke like godt mottatt om noen ødelegger denne hyggen. Ved at Ole står for andre verdier, verdier de andre musikerene antakelig kjenner til gjennom gudstjenester, kristendomsundervisning og den generelle norske kulturarven, kan det hende disse andre musikerene føler seg dømt eller liknende i hans nærvær.

Historien Ole nevner fra skåleseansen han ledet an i Ålesund viser et møte mellom Oles kristne iboende verdier, og hva som kan virke å være en gjengs oppfatning om oppførsel på en slik type etterfest i den sekulære musikkbransjen. Ole blir revet med, og gjør som han blir oppfordret om, men vet med seg selv at han skåler bare med pærebrus. Han sier også at han gjør det på fleip, noe antakelig det var kun han som visste i det hendelsen skjedde. Altså kan det virke som han er med på morroa for de som er rundt ham, altså at det er en type speiling til stede slik som Ole nevnte tidligere.

Rolf fremstår mer som en musiker som ikke lar sin tro påvirke de valgene han tar eller har tatt noe særlig. Han synes å mene at han ikke har tatt valg i forhold til tekst og uttrykk, men heller latt det han har inni seg komme til uttrykk gjennom musikken. Han omtaler seg selv og bandet som "gode hyklere", og sier at de tok ikke noe hensyn til kristendommen på noe tidspunkt i forhold til media. Rolf synes heller å ha funnet ut at han kunne bruke den kristne tilknytningen bandet hadde til å oppnå mer pressedekning, og valgte å gjøre det hele til en morsomhet, som kan ha gått litt på bekostning av personlig tro. Et tegn på dette er hvordan han beskriver utviklingen i bandet. Han gir et bilde av progresjonen, eller livssyklusen til et "kristent band", med utgangspunkt i sitt eget, som er ganske interessant. Rolfs beskrivelse starter med at bandet begynner som et kristent band, og at det er veldig viktig å nettopp være bevisst hvor man står. Videre beveger bandet seg til å bli en band med kristne medlemmer, altså litt som Salvation Street kan hevdes å ha vært i 2003 da de var med i Lydverket. Det tredje stadiet i Rolfs beskrivelse av hans egen erfaring av bandets livssyklus, er at bandet ender opp som et kristent band uten kristne medlemmer. Denne prosessen må kunne sies å være en sosial omkostning, særlig for troen, eller bandmedlemmenes i utgangspunktet kristne identitet. Rolf la vekt på at det var veldig viktig å være et kristent

band i starten, noe som må tilsi at troen til de involverte var viktig for dem, og som gjorde at de tok et aktivt valg om å fremstå som kristne i møte med et sekulært marked. Det neste steget kan godt høres ut som en liten moderering av den opprinnelige planen. Bandet fikk kanskje ikke like stort gjennombrudd som et uttalt kristent band, og medlemmene ønsker å være et vanlig band, og heller ha troen privat. Det tredje leddet kan gi et inntrykk av at denne planen slo feil, da bandet er tilbake til å være et kristent band, mens personene ikke lenger er kristne. Det kan forstås slik at hvis man først har stått frem som et kristent band, så blir man husket som et kristent band, uavhengig av hva man selv tenker om saken i etterkant av opprinnelige uttalelser. Medlemmenes frafall fra kristendommen kan skyldes så mangt, men på Rolf kan det virke so om det skyldes at troen ikke holdt i møte med populærmusikkens mange fristelser. Som han nevnte så kunne man flørte litt med Djevelen men så måtte man trekke seg unna. Rolf sier at han drev med det som var vanlig innen rock, og lot ikke troen påvirke noen avgjørelser i forhold til hva han gjorde i bandsammenheng. Han mener selv, og synes å ha ment det samme for ti år siden også, at det han drev med som rockemusiker innebar å gjøre det motsatte av hva hans kristne tro innebar at han burde gjøre, eller hvordan han burde være, som han forklarer med at rockens vesen er det motsatte av kristendommens. At han lot seg rive med, kunne han også rettferdiggjøre det han drev med følte han som nevnt også.

En følge av å ha et sekulært marked som inntektskilde og arbeidsplass ao samtidig stå hardt på en kristen tro i media kan innebære an risiko for å bli distansert fra sine kolleger. Eksempelvis nevnte Ole en by i Norge, hvor han selv mente han ikke var godt likt. Dette på bakgrunn av både uttalelser av andre artister i media om ham som var fra denne byen, så vel som låter av andre artister fra denne byen der han blir hengt ut. Hvis man er artist og prøver å komme opp og frem i mylderet av artister som prøver på det samme, kan dette ha en viss påvirkning. Er man heldig, eventuelt om man lager så bra musikk at lytterne ikke bryr seg om hva andre artister mener, så oppnår man gratis publisitet. Ole nevnte at han ble oppringt av en nyhetskanal som ville høre hva han hadde å si som svar til at han ble omtalt negativt av et annet band. Dette er eg veldig gunstig situasjon, da det for det første er omtale i media han får helt uten å gjøre noe for det, og videre ble han her gitt en mulighet til å forsvare seg selv. Hadde det bare blitt publisert uten Oles mulighet til å komme med en kommentar, ville det sågar vært publisitet, men av den uheldige typen.

Oppsummering

Informantene er meget samstemt i at det er et hierarki eller en "kulhetsfaktor" forbundet med religiøs tilhørighet innen norsk populærmusikk. De mener begge at det å være kristen har lavere status i dette hierarkiet enn andre religiøse merkelapper, med bakgrunn i at kristendommen har vært statsreligion i Norge, og gjerne oppfattes traust og gammeldags, i motsetning til religioner med kortere tilknytning til landet, som fremstår som mer eksotiske. Dette synes å forsterke det bilde av sekularisering i Norge som Botvar og Schmidt viser i den grad vi forstår sekularisering som religiøse institusjoners tap av innflytelse. Ved at statsreligionen har mistet sitt monopol på religion i Norge gjennom en sekulariseringsprosess, vil kristendommen kunne fremstå mer som et "gufs fra fortiden", og dermed være mindre attraktiv enn religioner som har kortere fartstid i landet. Det er derfor ikke urimelig å anta at informantene har rett i sin påstand om at det er minst attraktivt å assosiere seg med kristendommen som religiøs artist i Norge, selv om de religiøse aspektene tilstede synes å flyte mer inn i hverandre. Kristne elementer er tilstede som eksempelvis virkemiddel og standpunkt, som ikke nødvendigvis har en negativ effekt. En grunn for at kristendommen fremstår som minst attraktiv, kan være fordi folk ser på kristendommen med en forståelse av den som det Afdal kaller en autoritativ diskurs, en helhetlig pakke som må godtas i sin helhet eller kastes, og som artistene da har godtatt. Om artistene som blir plassert, eller plasserer seg selv under denne religiøse merkelappen ser på religionen på denne måten, er ikke nødvendigvis relevant.

Det fremstår tydelig av informantene at det har sosiale konsekvenser å være kristen og samtidig være aktiv utøver i det sekulære norske populærmusikkmarkedet. Enten det går på at man føler seg tildels utenfor det gode selskap ved at man ikke nyter rusmidler, eller at man nyter rusmidler og kjenner på at man gjør ting som er på kant med personlige verdier. Rolf sin beskrivelse av livssyklusen til et kristent band i den sekulære musikkbransjen er ganske beskrivende for situasjonen, og viser at den religiøse overbevisningen artisten tar med seg inn i artistkarrieren ikke nødvendigvis overlever, og at musikerlivet kan gå på bekostning av tro og verdigrunnlag.

Konklusjon

"I would love it if we could just lose the terms secular and Christian, and just call it music."⁹⁷

I denne oppgaven har målet vært å finne ut av hvordan det er å være en kristen artist innen norsk sekulær populærmusikk. Jeg har intervjuet to kristne artister som passer til de valgte kriteriene og sett på deres formening om hvordan det er nå i forhold til hvordan det var for ti år siden, hvordan de har forholdt seg til media, og om det har vært en belastning eller en ressurs å være kristen i en sekulær musikkbransje. Jeg har også sett på hvorvidt religionen blir forstått som biter og deler, og ikke bare som en helhetlig og uløselig pakke.

Det fremstår tydelig at det byr på en del utfordringer å være en kristen aktør i norsk sekulær populærmusikk. Utfordringene er forbundet med hvilke verdier artisten innehar som følge av sin bakgrunn og tro, og hvordan disse verdiene står i kontrast til normen i det sekulære markedet artisten jobber i. Konsekvensene går fra en distansering fra sine kolleger på sosiale områder, til svekket eller direkte tap av personlig tro gjennom en årrekke i den sekulære musikkbransjen. I det store og hele synes det ikke å skape negative konsekvenser av særlig betydning å være en kristen artist i norsk sekulær populærmusikk, men det fremgår fra intervjuene at det kan være noen sosiale aktiviteter hvor religionsmerkelappen slår ut som et skille, og skaper situasjoner der det kan vise seg å være en sosial belastning å være kristen i et ellers sekulært miljø. Å være en kristen artist innen norsk sekulær populærmusikk synes samtidig å gi gode muligheter til å få mer medieomtale enn en vanlig sekulær artist, om man er bevisst bruken av religionen i møte med media, selv om dette potensielt kan gi negative oppfatninger av artisten blant folk. Religionen synes i den sammenheng å bli forstått som det Afdal omtaler som biter og deler, hvor religionen blir en bit i en større praksis. At det har skjedd en utvikling de siste ti år fremstår som ganske tydelig, da det ifølge informantene ikke lenger kan sies å være et veldig klart skille mellom kristen og sekulær musikk slik det fremstår i Lydverkets innslag fra 2003. På bakgrunn av informantenes uttalelser, er det ikke urimelig å anta at det er mer åpenhet for

---

⁹⁷ Pastor Bob Beeman i Sanctuary Metal Ministries, Extol-mellom himmel og helvete, dokumentar, NRK2, 27.12.2014.

deltagelse fra religiøse, og da også kristne, artister i norsk sekulær populærmusikk i dag enn for ti år siden.

Litteraturliste

Faglitteratur

Afdal, Geir: *Religion som bevegelse. Læring, kunnskap og mediering*, Universitetsforlaget, Oslo, 2013.

Botvar, Pål Kjetil. Schmidt, Ulla (red.): *Religion i dagens Norge, mellom sekularisering og sakralisering*, Universitetsforlaget, Oslo, 2010.

Bryman, Alan: *Social research methods*, Oxford University Press, New York, 4. utgave 2012.

Cobb, Kelton: *The Blackwell guide to Theology and Popular Culture*, Blackwell Publishing Ltd, Oxford, 2005.

Døving, Cora Alexa. Kraft, Siv Ellen: *Religion i pressen*, Universitetsforlaget, Oslo, 2013.

Endsjø, Dag Øistein. Lied, Liv Ingeborg: *Det folk vil ha, Religion og populærkultur*, Universitetsforlaget, Oslo, 2011.

Holter, Harriet. Kalleberg, Ragnvald: *Kvalitative metoder i samfunnsforskning*, Universitetsforlaget, Oslo, 5. opplag, 1990.

Johannessen, Asbjørn. Tufte, Per Arne. Christoffersen, Line: *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*, Abstrakt forlag, Oslo, 4. utgave, 2010.

Kværne, Per. Vogt, Kari (red.): *Religionsleksikon, Religion og religiøse bevegelser i vår tid*, Cappelen Akademisk Forlag, Oslo, 2002.

Lynch, Gordon: *Between Sacred and Profane, Researching Religion and Popular Culture*, I. B. Tauris & Co Ltd, London/New York, 2007.

Stout, Daniel A. Buddenbaum, Judith M.: *Religion and Popular Culture, Studies on the Interaction of Worldviews*, Iowa State University Press, Ames, 2001.

Andre kilder

Arnold B Family, Wikipedia. http://no.wikipedia.org/wiki/Arnold_B_Family (Sett: 03.01.2015).

Bergan, Jon Vidar: *populærmusikk*, Store Norske Leksikon, 20.11.2011. <https://snl.no/populærmusikk> (Sett 03.12.2014).

Black metal, Wikipedia. http://no.wikipedia.org/wiki/Black_metal (Sett: 03.01.2015).

Dimmu Borgir, Wikipedia. http://no.wikipedia.org/wiki/Dimmu_Borgir (Sett: 03.01.2015).

Eide, Øystein: *Overmoden platedebutant*, Haugesunds Avis, 02.02.2012. <http://www.h-avis.no/puls/overmoden-platedebutant-1.6750298> (Sett 23.11.2014).

EXTOL - mellom himmel og helvete, dokumentar, NRK2, 27.12.2014.

Extol, Wikipedia. <http://no.wikipedia.org/wiki/Extol> (Sett: 03.01.2015).

Gursli-Berg, Gunhild. Myhre, Jan Eivind: *Norsk innvandringshistorie*, Store Norske Leksikon, 07.11.2014. https://snl.no/Norsk_innvandringshistorie (Sett: 19.12.2014).

Intervju med Ole, 2014.

Intervju med Rolf, 2014.

Kristiansen, Birgitte Thorshaug: *Gaute om plateslakten: - Jeg takker og bukker for oppmerksomheten!*, TV2.no, 19.11.2014. <http://www.tv2.no/a/6249192> (Sett 25.11.2014).

Lydverket, NRK1, 10.12.2003.

Lystad, Karina: - *Det sterkeste vi har gjort live*. p3.no, 30.07.2011. <http://p3.no/det-sterkeste-vi-noen-gang-har-gjort-live/> (Sett 15.12.2014).

Nøkkeltall for innvandring og innvandrere, Statistisk sentralbyrå, sist oppdatert 04.05.2015. <http://www.ssb.no/innvandring-og-innvandrere/nokkeltall> (Sett 10.05.2015).

Olafsen, Aase Marie: *SubChurch : reisen mot en drøm - en studie av en ungdomsmenighet i Oslo*, UiO, 2007. <https://www.duo.uio.no/handle/10852/16639> (Sett 18.12.2014).

Ole Børud, Wikipedia. http://no.wikipedia.org/wiki/Ole_Børud (Sett: 03.01.2015).

Rønning, Øyvind: *Salvation Street*, Dagbladet, 08.07.2003. <http://www.dagbladet.no/kultur/2003/07/08/373151.html> (Sett 10.12.2014).

Røyseland, Halstein: *Nå er Silver lei av å provosere*, VG, 15.09.2008. <http://www.vg.no/rampelys/musikk/naa-er-silver-lei-av-aa-provosere/a/529956/> (Sett 18.10.2014).

Sanctuary International. <http://www.sanctuaryinternational.com> (Sett: 03.01.2015).

Satyricon (band), Wikipedia. [http://no.wikipedia.org/wiki/Satyricon_\(band\)](http://no.wikipedia.org/wiki/Satyricon_(band)) (Sett: 03.01.2015).

Serena Maneesh, Wikipedia. http://no.wikipedia.org/wiki/Serena_Maneesh (Sett: 03.01.2015).

Silver (band), Wikipedia. [http://no.wikipedia.org/wiki/Silver_\(band\)](http://no.wikipedia.org/wiki/Silver_(band)) (Sett 17.12.2014).

Ten Sing, Wikipedia. http://no.wikipedia.org/wiki/Ten_Sing (Sett 07.02.2015).

Trus- og livssynssamfunn utanfor Den norske kyrkja, 1. januar 2014, Statistisk sentralbyrå, 18.11.2014. <http://www.ssb.no/kultur-og-fritid/statistikker/trosamf/aar> (Sett 20.12.2014).

Ursin, Lars Holger: *Suksereofish*, Bergens Tidende, 22.07.2004. <http://www.bt.no/bergenpuls/musikk/Suksereofish-2458229.html> (Sett 27.11.2014).

Verdier og hensikt, sginfo.no (Skjærgårds music & mission festival). <http://sginfo.no/hva-er-skjaergards/> (Sett 26.11.2014).

Vestre, Eskil Olaf: *Tôg sporer av*, GAFFA, 17.10.2014. <http://gaffa.com/nyhet/88811> (Sett 23.11.2014).

Østbø, Stein: *Dreampilots: "If You Ever Come Down"*, VG, 30.08.2005. <http://www.vg.no/rampelys/musikk/musikkanmeldelser/dreampilots-if-you-ever-come-down/a/288492/> (Sett 10.12.2014).

Østbø, Stein: *Ylvis-anmeldelse: Lenge leve galskapen*, VG, 28.02.2014. <http://www.vg.no/rampelys/musikk/ylvis/ylvis-anmeldelse-lenge-leve-galskapen/a/10137342/> (Sett 18.12.2014).